ગુજરાતી

सुंदर मनपशन गायन

સંગ્રહ.

તેમાં લાવણીઓ, ગરબીઓ, રાગો દોહરા ગીત,
વસંત રેખતા ઠુમરી પોસા સાખીઓ વીગરે.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર
બુકશેલર મગનલાલ દેવચંદ

આવૃતી ૧ લી પ્રત ૧૦૦૦.

અમદાવાદમાં.
રીચીરોડ ઉપર કાજી કુરેશીની પોળમાં લવાર
નથુ પાનાચંદના મકાનમાં શા. મગનલાલ
દેવચંદે પોતાના સૂર્યપ્રકાશ પ્રેસમાં છાપી.
સને ૧૮૮૬ સંવત ૧૯૪૨
કીમત ૬ આના

અનુક્રમણીકા.

ગુજરી.

કે કાબુલસે બાદશાહ ચડે ને સાથી દીલ્લીકા દીવાનરે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં કયા મસ દેખન જાઉરે;
કે હાથમેર લેઉ લાલ માટલી કદોવણ હોકે જાઉરે.
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં કયા મસ દેખન જાઉરે,
કે હાથમેરે લેઉ લાલ બેડલું પનીહારણ હોકે જાઉરે;
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં કયા મસ દેખન જાઉરે,
કે હાથમેરે લેઉ લાલ લાકડી ગોવાલણ હોકે જાઉરે;
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં કયા મસ દેખન જાઉરે.
કે હાથમે લેઉ ફુલ છાબડી મેં માલણ હોકે જાઉરે,
કે ફુલફગરનો ધાઘરો સાળુડે કસબી કોરરે,
કે કલ્લાં કાંબી આણવટ બીછુવા ઝાંઝરનો ઝમકારરે;
કે હાથે બાજુબંધ બેરખા ને એની દશે આંગળીએ વેઢરે,
કે કાને કલાફુલ શોભતાં ને એને કાને ઝબુકે ઝાલરે.
કે કોટે તે પાટીયાં સોભતાં એને કંઠે એકાવળ હારરે;
કે લીલારે જગનુ કાપડું એને જગ મોતીનો હારરે;
કે નાકે તે વાળીયો શોભતી એને ટીલડી તપે લેલાટરે,
કે બાલે બાલ મોતી પરોવ્યાં જાણે ઉગ્યો સુરજ બાણરે,
કે છોટી મટકીમાં દહીં જમાયો દુધ લીયો મણ ચારરે;
કે ચલી ગુજરીયાં દહીં બેચનકુ, ચલી બાદશાહકે દરબારરે.
કે અપર લ્યો કોઈ મધપર લ્યો કોઈ લ્યો ને મીઠડાં દુધરે,
કે મારુંરે કેવે સુણો બાજરીયાં લશ્કરમે મત જાવરે;

કે દીલી શેહેરકા બાદશાહ તુજે રખે ગોખલ માંહરે,
કે માલનાં વારયાં નાકરે વહુ મહી વેચવાને જાયરે.
કે હાટે મોહ્યા હાટ વાણીયા ને ચોરે મોહ્યાં ચોખદારરે,
કે જે દરવેસો મોહી રહ્યા ને બાદશાહ સરખા મોહરે;
કે ચલી ગુજરીયાં મહી બેચનકુ બેઠી લાલ બજારરે;
કે સીપાઈ બીચારે ચાડી લગાઈ જીવ જાન હુવા હેરાનરે.
કે અપને લસ્કરમે એસી મહીયારીને એસા નકોઈકા હુવેરે
કે બાદશાહકુતો ખબર હુઈને ગુજરી દેખન આયરે;
કે અલીયાંરે ગલીયાં કયા હીરનાઘોરી પેઠો પડદા માંહરે.
કે પડદેમે બેઠી મોજ કરો ગોરી ચાવો નાગર પાનરે;
કે અલીયારે ગલીયાં બોહોતભલી તેરે પડદેકુ લગાદઉ આગ,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબર,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો અમારી બાતરે;
કે કાથ કથીરમાં કયા પેહેરના ગોરી પેનો સોના શેરરે.
કે કાથ કથીં મેરે બોહોતભલી તરે સોનેકુ લગાદઉ આગરે;
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો અમારી બાતરે.
કે કાળી કામળમે કયા ઓઢણા ગોરી પેહેરો દક્ષણી ચીરરે
કે કાળીકામળ મેરે બોહોતભલી તરે ચીરકુ લગાદઉ આગર.
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો અમારી બાતરે;
કે ઘેરા સુઆશમે કયા ખાના ગોરી ખાવને નાન પુલાવરે;
કે નાન પુલાવમેં કયા ખાના મેરા હિંદુકા અવતારરે;

કે હીંદવાણી તુ હરામ જાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે;
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો અમારી બાતરે;
કે મકનારે હાથી અજબ બન્યા ને ગોરી હાથી દેખન આવરે
કે તેરે હાથીમે કયા દેખના મારે ઘેર ભુરી ભેંસરારે,
કે ટંકે સવામણ દુધ કરે તારા હાથીયો ભલેરી મારી ભેંશરે
કે દહી દુધકી નદી ચલાઉ માખણકી બાંધુ પાળરે,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે;
કે બાદશાહ કેવે શુણ ગુજરી તમ શુંણો અમારી બાતરે.
કે મેરા કુંવર ગોરી અજબ બન્યા ગોરી કુંવર દેખન આવરે
કે તેરા કુંવરમેં કયા દેખના મેરી ગાયુંકા ગોવાળરે;
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બારાહકુ દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે શુંણ ગુજરી તમ શુંણો હમારી બાતરે,
કે મેરીસોલસે રાણીઓ ખુબ બની તે રાણીયો દેખન આવરે
કે તારી રાણીમે કયા દેખના મેરે પાણી ભરે પનીહારરે.
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ શુણો હમારી બાત;
કે મેરા ઘોડા અજબ બન્યા ગોરી ઘોડા દેખન આવરે
કે તેરે ઘોડેમે કયા દેખના મેરે ઘેર ગવરી ગાયરે,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે શુણ ગુજરી તમ શુણો હમારી બાતરે;
કે મેરી મુછો અજબ બની ગોરી મુછોપર માહી આવરે.
કે તેરી મુછોમે કયા દેખના મેરા બકરા જેસા પુંછરે,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે;

કે બાદશાહ કેવે શુંણુ ગુજરી તમ શુણો હમારી બાતરે.
કે કીયું તમારૂ સાસરૂ ને કીયા પુરૂષ ઘેર નારરે
કે ઘટ ગોકુળ મારૂ સાસરૂ ને ચંદ્રા પુરૂષ ઘેર નારરે;
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવે શુણુ ગુજરી તમ સુણો અમારી બાતરે
કે કોણુ દેશકી ગોવાલણી ને શુ છે તારૂ નામરે;
કે ઘટ માંડવકી ગોવાલણી ને મેના ગુજરી મારૂ નામરે
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે શુંણુ ગુજરી તુમ શુણો હમારી બાતરે
કે છોટી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઉસકા કયા હોય મુલરે
કે છોટી મટકીકા મુલ કરૂ તો તેરી શુદ્ધ બુદ્ધ જાવે ભુલરે;
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે શુંણુ ગુજરી તમ શુણો હમારી બાતરે.
કે દુસરી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઊસકા કયાહોય મુલરે,
કે દુસરી મટકીકા મુલ કરૂ તેરી સોલસે રાણીઓ દુલરે
કે સોલસે રાણીઓ સજ કરૂ તેરા કોઇના લેવે નામરે,
કે હિંદવાણી તુ હરમાજાદી બાદસાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે શુણુ ગુજરી તમ શુણો અમારી બાતરે;
કે તીસરી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઉસકા કયા હોય મુલરે
કે તીસરી મટકીકા મુલ કરૂ તેરા મકના હાથી દુલરે;
કે હીંદવાણી તુ હરામ જાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે
કે બાદશાહ કેવે શુણુ ગુજરી તમ શુણો અમારી બાતરે;
કે ચોથી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઉસકા કયા હોય મુલરે,

કે ચોથી મઠંડીકા ગુલ કરૂ તારી સારી ઢીલી હુલરે;
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે;
કે બાદશાહ કેવે શુણ ગુજરી તમ શુણો અમારી બાતરે,
કે તેરા રૂપ તો કીને દીયા જાણુ સોની ઘડે સોનારરે;
કે અલ્લામીયાંને મુજે રૂપ દીયા મેરા કરમ કરે કીરતારરે.
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે શુણ ગુજરી તમ શુણો અમારી બાતરે;
કે ગલબલ ગલબલ કયા બોલતી ગોરી બોલો સમજકી બાતરે
કે અકડ છકડ ગોરી કયા બોલતી કાંઇ છુકડ લગાવું દોયારરે
કે તુ નવ જાણીશ એકલી મારા ગુજર ચડે નવ લાખરે
કે હીંદવાણી તુ હરામ જાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે શુંણુ ગુજરી તમ શુણો અમારી બાતરે;
કે મારૂ તમાચોને ઉડજાય પઘડી મુખડાં હો જાય લાલરે;
કે ટકે ટકે તેરા ટટુ બેચાઉ દમડીકા દસ ઊંટરે,
કે ટકે ટકે તેરી ઢાલ બેચાઉ ને દો કોડી તલવારરે;
કે બાદશાહકુ તો ગુસ્સા લગાને ડાલી બેડી માંયરે;
કે હાથે ડાલીરે હાથ કડીયાને ઇસકુ હાથીપર બેઠલાયરે
કે હાથીકે હોદેપર બેઠી ઉસકા કોઇ ન લેવે નામરે;
કે બ્રામણ વીરા વિનવું તને આલુ હઇયાનો હારરે.
કે કાગળ જઇને આપજે મારા હીરા દીયરને હાથરે;
કે હીરીએ કાગળ વાંચીયોને ભાઇ ગુજરી પડી બેડી માંહીરે;
કે ચંદ કાગળ વાંચીયોને ગુજરી પડી બેડી માંહીરે.
કે છો પડી ભાઇ પડવા દો કાંઇ એવી લાવીશું બેગારરે,

કે તાણી બાંધો ભાઇ ઢાલ તરવારોને તાણી બાંધો હથીયારરે;
કે સુરા હોયસો સંગ ચલોને નહી કાયરકા કામરે.
કે કેસરીયા ભાઇ વાઘા પેહેરાને હો જાઓ લાલ ગુલાલરે.
કે ત્યાંથી હીરીઆ દોડી આને ગયો તે ઘોડાની પાસરે,
કે તાણીને બાંધો તંગડાને ઢીલી મેલો લગામરે;
કે દીલી જીતીને ઘેર આવું તો રેવંત મારૂ નામરે.
કે હીરીઆ ઘોડે એકજ ચઢયો ને ગુજર ચઢયા નવ લાખરે
કે ચંદો ઘોડે એકજ ચઢયોને ગુજર ચઢયા નવ લાખરે,
કે હીરીઆ ઘોડો ખેડીઓને ઘોબી મારયા પચાસરે;
કે લેજે ભવાની ભોગ આતો ગુજર કેરો રોગરે.
કે ચંદ્ર ઘોડો ખેડીઓને જાય દીલ્લી મેદાનરે,
કે હીરીઆ પેઠો શેહેરમાંને કંદોઇ નાઠા જાયરે;
કે તાપોકી ધમરોળ હુઇ ને હુવા અંધારા ઘોરરે.
કે બાદશાહકુ તો ખબર નહીને રઇયત નાઠી જાયરે,
કે સુતા બાદશાહ જાગજે તારે નગર પડયો ભેંકારરે;
કે સુતો બાદશાહ જાગીઆ ભાઇ કયા હોતા ધમરોલરે;
કે સુતો બાદશાહ જાગીઓને મુગલ ચઢયા બાણુ લાખરે;
કે તાંબાની નોબત ગડેગડે ને જેના ઢમકે વાગે ઢોલરે.
કે ફાગણ સુદ ચઉદસને દહાડે મામલો મચ્યો જોરરે;
કે ગુજરી રહીને બોલીયાં ને બોલ્યાં એકજ બોલરે;
કે હીરીઆ પેહેરે કાચળી ને હથીયાર મુજને આલરે;
કે બાદશાહ સાથે એસી લડુ મેરા જુગમે હોજાય નામરે,
કે તલવારે તાળી પડે ને બરછી ચાવે પાનરે,

કે અગાડી પછાડી દેરા તાણો ને બીચમે રખો મેદાનરે;
કે વચમાં રાખો ગુજરી બાઇ જે જીતે તે લઇ જાવરે,
કે હીરીયોનેચંદીયો બોલીયા રાજા સાંભળો અમારી વાતરે'
કે પેહેલો ઘાવ તમો કરો ને અમે તમારી રઇતરે;
કે પેહેલો ઘાવ બાદશાહે કીધો ગુજર લશ્કર માંહરે,
કે હીરીઓ ચંદીઓ ધુસ્કે થયા જેમબકરામાં પડીયા વાઘરે
કે તલવારોની તાળી પડે ને લોહીનો વરસો મેઘરે,
કે તમારી ગુજરી તમને સોંપી ગુજરી અમારી બેહેનરે;
કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાં ને ગયાં સાશુને ઘેરરે,
કે સાશુ મેણાં બોલીયા વહુ જાઓ બાદશાહને ઘેરરે;
કે આ વહુઅરને જવા દો ને હું બીજી પરણાવુ કાલરે,
કે આ વહુઅરને જવા ન દઉ મારા ગુજરનો પત જાયરે,
કે ત્યાથી ગુજરી ચાલીયાંને ગયાં નણંદને ગેરરે,
કે નણંદલ મેણાં બોલીયાં ભાભી જાઓ બાદશાહને ત્યાંરરે
કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયા ને ગયાં તે પાવા ધઢરે;
કે પાવા તે ધઢમે અલોપ હો ગઇ માહાકાળી કહેવાયરે,

મિશરિ.

કે આઠ કુવા નવ વાવડીજી સોલસો પનીહાર.
ઉસમે કુન ગોરી પતલી ઓ મીસરી;
પતલી કમર લંબે બાલ.
કે ઘાટ ઘડુલો ચંટીઓજી પીડી લાલ ગુલાલ.

કાતન વાળો પતલી એ મીસરી
લળી લળી નાખે તાર.
કે એડીની ગેડી કરૂજી કેડોની કરૂ કમાન,
નઇણાના કરૂ બે બાલકા એ મીસરી;
પાકુ ચતુર શુજાણ.
કે ચતુર પુરૂષની ગોરડીજી હશી હશી ઉતર દેશ,
મુરખ પુરૂષની ગોરડી એ મીસરી;
રોઇ રોઇ ઉતર દેશ.
કે હસત જોબન બસતજી રૂવે તો કજલે ડોા જાય,
એસો પીયારો મેરો સાયબો એ મીસરી;
સાંજ પડે ઉડ જાય.
કે દાડમ શુકે દહાડીએજી ઘેર શુકાય ઘર નાર,
બાપ ગેર શુકાય બેટડી એ મીસરી;
હીણા પુરૂષ ગેર નાર.
કે રાજવણ બેઠી રાજમેજી બને ઉધાડા કેસ,
ઘશ જોબનકે કારણે એ મીસરી;
દીલી બેઠાતી લેશ
કે તેરી દીલીને મેરા આગરાજી તરે મેરે કાયકા સનેહ,
તેં ચમકાવી વીજળી એ ઘાબીડા;
મેં વરસાવ્યો મેહ
કે ઘરના ગોડા ચઢેજી નગર લીયો કેમ જાય,
કેઇ મારી સાહેલીએ ભોળવ્યો એ મીસરી;
નિત્ય ઘર ભુલી જાય.

પ્રસન થઈ ઘણું કામની, બોલી મુખે વાણી; કો નર આ વી પોહોતા સહી, દાશી દો જઈમાન. તેડી લાવો મુજ આગળે, આપો ફોફળ પાન ૨. એવાં વચન દાશી સુણી, ઉતરયા તેનીવાર; સોળ સજ્યાછે શોભતા તેની સોભાનો નહીં પાર જુહાર કરયા નીચી વળી, બોલી મુખથી વાણ; ભલે પધારયા રાજવી છોજી ચતુર સુજાણ,૪ શેઠાણી મારી તેડે સહી. તેણે મોકલ્યાં બીડાં પાન; ચતુરને ચતુર મળે, એમ કહીને દીધું માન.૫ તેડી ગઈ તે તારૂણી, ચારે ચતુર સુજાણ; બેઠક મધ્યે લાવી સહી. ત્યાં શોભે ઉદીઓ ભાણ. ૬ પાટ પરવાળી તણા,જડીત હીંડોળા ખાટ; એ વિશ્વ કરમાએ રચના રચી, ઘણી શોભાછે ઘાટ ૭ એક વીનતા બેઠી દીઠી તહી તેની શોભનો નહીપર; જેવી કાને સુણી હતી, તવી સુંદર નાર. ૮ મૃગ નેણી કટી કેશરી શોભે શુકલ અવતાર;જાણે વી જળી ઝબકી રહી,વદન કમળ આકાર, ૯ ઘણી ચપળતા નારની બુધ તણી ભંડાર સોળ વરસની સુંદરી, દેખેછે ચ તુર નર ચાર, વીનતા ઉઠી ઉભી થઈ, બોલી હારા વચન, ભલે આવ્યા પરથી પતી, ઘણું રીઝ્યુ મારૂમન,

ચોપાઈ—વીનતા ઉઠી ઉભી થઈ; જોતાં ચારની શુધ ના રહી; આપી ખુરશી દીધાં માન, તે વીનતાએ આપ્યાંપાન કંઠે નેત્ર ચપળતા કરી, ચીત ચારેનાં લીધાં હરી, ચારે ચ તુરાઈ ભુલી ગયા, જોઈ વીનતાને વ્યાકુળ થયા, વીનતા બોલી મધુરીવાણ, ભલે પધારા ચતુર સુજાણ, કાંઈ આ જ્ઞા હમને દીજીએ, તમે કહો તે અમે કીજીએ, એવાં વચ

વીનતાનાં સુણી, ચારે જણે વાણી ભણી; ભાગ્ય રૂપઇ પાસે છો તમો; તે કારણ પુછીએ અમો; તારે વીનતા બોલી વાણ સુણજો ચારે ચતુર સુજાણ મારે રમત રમવના કોડ પરણું તેહેની નરશું [illegible], ચોસર તણી રમતછે જેહ રમત રમ્યા આણી નેહ; [illegible] હારે સરતે દાસ થઇ તેની પાસે રહું જો નર હારે આ ઠાર તો તો કાઢી મુકુ બહાર; હારે તો દ્રવ્ય મુકીને જાય. જીતે તો મુજ સ્વામી થાય બતરીસ લક્ષણ તેનું કામ, મુરખ શું સમજે આ ઠામ એવાં વચન વીનતાનાં સુણી વીમાશણ થઇ ચારેને ઘણી; ગમે તેવી પણ આ અબર નાર, એને જીતતાં કેટલી વાર વારા ફરતી રમસે સહી જે જીતશે તે વરશે લઇ, એવો મનમા કરયો વીચાર, માંડી બાજી નવ લાગી વાર;

દોહરા—માંડયાં પાટ કંચન તણા, ચતુરંગી સોગટી સાર વીનતાએ ત્યાં મુકીયાં આવીને બેઠી નાર. બીલાડીને શીર દીપક ધરયો પછે બોલી મુખથી વાણ, હવે વારાફરતી રમો સહી, તમોએ ચતુર સુજાણ જીતે તેની હું તારણી હારે તેના લઉ દામ એમ કહી બેઠી સહી વીનતાં તેણે ઠામ, ૩ એવાં વચન વીનતાનાં સુણી રીસ ચડી અપાર, તે મધેથી ઉઠીઓ બેઠો સનમુખ નાર, ૪ ઘણે ઠેકાણે ફર્યા તમો તે આજ મુકશો માન એમ કહી પાશા ગ્રહયા, નાખ્યા તેણે ઠામ. ૫ સાચવે નજર એક એકની નાખ્યા જોઇને દાવ, ચાતુરી ચલાવે ઘણી રાખી મનમાં ભાવ; ૬ ગમે તેવી કરે ચાતુરી પણ પડે બે અવળા દાવ; વિનતાની બાજી થઇ જીતી તેને હઇડે હર

ખ નમાય એક હાથ બાકી રહ્યો જેપડે પાશાપોબાર, તોતો જીતે તારૂણી હારે રાજ કુમાર.

ચોપાઇ—પડયા પોબારને જીતી નાર, રાજ કુંવરહાર્યો તેઠા ર, ઉતરી ગયુ પછે મુખનુ નિર, આઘા જઇને બેસે વીર બીજો બાંધવ ઉઠયો મહી વીનતા સનમુખ બેઠો જઇ; તેણે પાસા લીધા હાથ, રમવા લાગ્યો વીનતા સાથ તે પણ હારયો જોતા શહી તેની હુંશ પણ પોહોતી નહી ત્યારે ત્રીજો બોલ્યો વાંણુ ઉઠી બેઠો ચતુર સુજાણ સુજને કોઇ જીતી નવ જાય, નથી હું કંઇ અબલા સાય એમ કહી પાસા લીધ; રમત હતી તે જાણી કંઇ બંધુ ચાતુરી કીધી સાર તે પણ જીતી લીધો સુંદરી ચારે નરનાં ઉતરયાં માન હળવા પડયા જેમ પીંપળ પાન; રાંકના જીત્યા જાણુ કોક હરાશે પુરના સઘળા લોક એવો મનમાં કરયો વીચાર; ફરી રમવા માંડયુ તે ઠાર ચચાર લાખની પાડી હોડ, શોળ લાખ ભરયા તે ઠોર શોળ ચારને લાવે શહી, નહીતો શોળની આશા નહી; એમ વીચારી પોતાને મન રમવાને બેઠા તે દિન વારાફરતી હારયા ચાર, જીતી ગુણકા નવ લાગી વાર; હાર્યો જુગારી ખમણુ રમે, ખુધીભ્રષ્ઠ થઇ તે સમે; વળી મનમાં કરી વિચાર વીનતા પ્રતે બોલ્યા ચાર હાથી ઘોડા ધનને માલ લખ્યા આપ્યુ તેને તત્કાળ; હારીએ તો સરવે દીજીએ, જીતીએ તો તારૂણી લીજીએ એમ કહી રમ્યા તે ઠાર, તે પણ જીતી લીધુ નાર કાંઇ હોડ ફાડો આ ઠાર, નાહીતો નીકળો મેહેલથી બહાર; સુણી વચન લાગ્યુ દુખ, બોલ્યા ચાર જાણ્યાતે સુખ. ચોથી રમત રમો

એ અમે કરીએ હોડ તે શુણજો તમો, જો હારીએ તો થઇ ગુલામ; નહીંતો તેને કરીએ એ કામ એમ કહીને રમીયા ત હિ વીનતા તે પણ જીતી ગઇ; ઝાંખા થઇને બેઠા ત્યાંહી; પછી વીનતાએ વાણી કહી,

દોહરા-હારયા ચારે ચતુર નર. હાથી ઘોડા ધનને માલ ગુલા મ ખત લખી અપીયુ; પછે કેદ કરયા તે ઠામ. ગઇ વાત ગાદરે લશકર પડયુ તે ઠાર, હાર્યા ચારે રાજવી જીતી ગુણ કા નાર ગુલામ થઇ તેતો રહયા, નવ પોતી મનની આશ એકે અરથ શારયો નહી, છેક થયા નિરાશ, એ વાત સરવે શુણી; પામ્યા મનમાં દુખ, નાઠું લશકર ત્યાં થકી, ઉતરયાં સ રવનાં મુખ, તાજલ મુખ રહયો એકલો બાકીએ તજીયું ઠામ દુખ ધરી મનમાં રહયો શુ કરવુ હવે કામ નામ બોળયું ચા રે બંધવે, લગાડી કુળને લાજ ગુલબંકાવળી લાવતાં કરે ગુલા મી કાજ. પરમેશ્વર પ્રતાપથી જીતી ગુણકાની જાત, છોડાવુ મુજ ભાઇને, પછે લખીત પદારથ વાત કરતા હરતા કીરતાર તું મુજથી કંઇ નવ થાય; એમ વીચારીમન વિષે, આવ્યો નગરી માંય શેરી ચઉટાને ચાવડી જોયા ચોક બજાર; ફરતો ફરતો આવીયો એક અમીરને દવાર. મોટો મહેલ નવટુંકી નો, ડુંગરે બેઠા દરવાન કોણ દેશથી આવીયા, શું છે ત મારૂ નામ; બત્રિશ લક્ષણ દીશો તમો, શું ધારોછો કામ. ત્યારે રાજ કુંવર મુખ બોલીયા, અમો મુશાફર જાત; આ મેહેલછે ભાઇ કોણ તણો, એટલી પુછુછુ વાત ત્યારે દરવાંને વાણી વદી; એ અમીર તણુછે ધામ; બુધિ ધણી બહુ ચા

ચુરી, પેર ઘણાછે દામ, ત્યારે રાજકુંવર મુખ બોલીયો એ
ક કરો મુંજ કામ; અમીરને જઇને કહો, એક મુસાફરઆ
વ્યો મુકામ, ઉમેદવાર મળવા તણો, ઘણી ઇચ્છો મન માં
ય, હુકમ કહોતો આવીએ, એમ કહો જઇને ત્યાંય;

ચોપાઇ—એવાં વચન દરવાને શુણી, ગયો ત્યાંથી અમી
રના ભણી સનમુખ રહીને કરી સલામ, પછી અરજ કરી
તે ઠામ મુસાફર આવ્યો એક દ્વાર તેમાં રૂપછે અપ
રંમપાર બત્રીસ લક્ષણી છે જાત તેણે એક કહાવી
છે વાત અમીર સાથે મળવું છે સહી, એવીતણે વાણી
કહી; એવાં દરવાનનાં સુણી વચન, હરખ્યું તેઅમીરનું મન.
તડી લાવો મારી પાસ, મોકલો તેડવાતરત દાસ; આવ્યો
સેવક તેણી વાર કરજોડીને કરયોજુહાર. અમીર અમારા તેડે
ત્યાંય, બેઠાં રંગ મેહેડીનીમાંયા; માટે ચાલો અમારી સાથ,
એમ કહીને જોડયાહાથસભાકરી બેઠા જયાંય રાજકુંવર પોહો
તો ત્યાંય; રાજરીતથી કરયો જુહાર. અમીર રીજયો અપર
મપાર મુખ રૂપ શોભે જાણે ઉગ્યો સુરજ એવું રાજકુંવરનુ
નુર ઘણી શોભાને રૂપ વીશાળ, તે જોઇ અમીરને ઉપન્યુ વ
હાલ, પાશે બેશાડી દીધુંમાન, મુકયાઆગળ ફોફળપાન, કયાં
થી આવ્યા ને કયાં રહો, કામ કાજ અમ સરણુ કહો, બા
ળ પણમાં જોબન વેશ, કેમ નીકળ્યા આવ્યા પરદેશ, રાજકુંવ
ર મુખ બોલ્યો બોલ, જાણે જીભ્યા અમરતની તોલ, પુરવ
દેશ વશુછુ અમો, પુછોછોતો સુણજો તમો, જાણેક્ષત્રી કેરા
તન, નથી પીતાને સજન ઉંચે આભ નીચે ધરતી સહી, એ

વીના બીજુ કોઈ નહી ઉમેદવાર ચાકરીનો જાણ,જ્યાં અજર ત્યાં રહેવું અહિરવાણ, જે ફરમવો તે કરવું કામ, બત્રીશ લક્ષણ મારૂ નામ. એવાં વચન અમીરે સુણી, ખુશાલી વાધી મનમાં ઘણી, મુજ પાસેતમે સુખે રહો; મન ગમેતે મુશારો લ્યો. ખાઓ પીઓને મોજ કરો શેહેર બજારમાં સુખે ફરો, એમ કહીને રાખ્યો પાસ, પોતી મનડા કેરી આશ.

દોહરો—એકાંત જગ્યા આપી તહી; ત્યાં ઉતાર્યો રાજ કુમાર; ભોજન કરે મન ભાવતાં, જઈ બેસે દરબાર હાંશ વીનોદને ચાતુરી કરે, રાગને રંગ ચતુરી ચલાવે ચોગણી, જઈ અમીરની સંગ શેતરંજ ગંજીફો સોગટાં રમે અમીરની પાસ. એક ઘડી વીલો મુકે નહી તેને દીઠે મનરૂ હુલાસ પાછલો દીવસ ઘડી એક રહે, તે વખત નીશરે બહાર. બજારમાં ફરી ફરી ઘેર આવે રાજ કુમાર,એમ કરતા દીન વીત્યાબહુ, પછે કીધો મત વીચાર; આમ બેસી રહે શીધી નહી, અમીરના ઘરમીઝર, એક સમે બોલ્યો સહી, અમીર પ્રતે તે વાત; સૌદાગર એક મીત્રથી પ્રીત ઘણી મુજભ્રાત, બખેઘડા જોવા તણો મારા મનમાં હામ હુકમ હોય જોતમ તણો, તો જાઉં તે મુકામ, અમીર કહે શુખે પરવરો, એવા તે મુજ મન; ઝાઝી વાર કરશો નહી, એમ મુખે બોલ્યા વચન. વારૂ કહીને નીસરયો, ફરે તે નગર માય ચોસર રમીછે ચતુરનર જોઇને બેઠો ત્યાંય માનવિ; સૌરવે મળી પુછે સમાચાર, વટે તેવો ઉતર કહયો હરખ્યા સહુ અપરમપાર ચાર ઘડી બેઠો થકી જોયો તે ખયાલ; જુહાર કીધો સૌવને,ઉઠયો પોતે તતકાળ

ચતુર નર બોલ્યો શહી, આવજો નીત આ ઠામ આ મુકામ છે તમતણો; એમ કહીને કરી સલામ. પછે આવ્યો મુકામ તાં, કરયાં ભાવતા ભોજન; પછે અમીર રીઝો એટલે આં થય્યોાં દન. રજની વીતી રંગમા ઉદય થયો રવાર; ત્રણ પહોર કરી ચાકરી ગયો મીત્રને દ્વાર. ચોસરની બાજી રમે ભલા બે લાડી સાથ; માગ્યા દાવ લાવે સહી, એવા એના હાથ.

ચોપાઈ—ભલા ભલા નર આવે તહી કોઇ તે જીતી જાય ન હી; મુકાવે સહુના હંકર; એવો બેલાડીને પરમપાર. ઘણા દી વસ રમત રમીઆ શહી શાણઅપર મત કાંઈ તહીં પછી વી ચારયુ મન મોઝાર, હવેજાઉ ગુણકાને ઠાર, તેનાં ઘરની ચ રચા જોઉ, મારા મનનો સંદેહ ખોઉ; કોણ પ્રકારે જીતે ના ર. તેનો પુછી કહાડુ પાર. ભેદ પરપંચ કરશુ આ[illegible] [illegible] તેરા રશે મારૂ કાજ નહીતો કામ થવાનુ નથી, હીમસત મુકે થાય પંથી. એવું વીંચારી મનમાંય, ગુણકાના ઘર આગળથી જાય; નીકળી ગરમાંથી એક નાર, ઘણી વૃદ્ધછે આપરંપાર જેમ. સ્ટીક કરમાં ઝાલી ખરી, મંદ ગતી ચાલે સુંદરી; એક ચતુર નર ઉભો છે બહાર, તેને પુછી જોઉ તે વાર, આ ઘણી વ ધ ડોશીની કાય, નથી ચાલતા એના પાય; સજન સહોદર છે કે નહી, એ વદ્ધ પણ દુઃખ પામે સહી, એવાં કુંવરનાં સુણી વચન, હશીને બોલ્યો. તેમન, આ ડોશીને ગુણકા છે હાથ, એ મને પુછી કરેછે વાત; સહુ મુશાફરને લાવે અહી, રંડાને દયા ન આવે મન માહી; તેવા ફળ ભોગવે છે ઠાય, તમો શું જાણો વારતા રાયં તમો જાતે મુશાફર શહી, આજ છો

ને કાસે નહી એમ કહીને હરયો તે ઠાર મનમાં હરખ્યો
રાજ કુમાર; શલામ કરીને પળિયો, આગળ જઈને ટો
શીને તે મળિયો જઈને ચરણે નમ્યું શીશ દંડવત કરા
દશાવીશા પછે તલશાવા માંડયા પાય, રૂદન કરેછે ધાડે રાંય
ડોશી અચરત થઈને રહી મુંઝાયા તેણે વાણી કહી કોણ
છોરે ભાઈ તુતો દીન, શા કારણ તું કરે રૂદન, સુરા પાન
કાયુ છે કાય, તેથી રૂદન કરૂછુ માય, મારા ચરણ તલાંરો
આજ પુત્ર શરજ્યો તારાં કાજ, કોણ જાતીને શું છે ના
મ કયાંથી આવ્યા આણે ઠામ; એવી વાત પ્રીતે ચીત ધ
રી, ડોશી પ્રત્યે વાતજ કરી, ડોશી સુણીને હરખી મન,સા
લે લેઈને ચાલી તન; માથે તેણે ફેરવ્યો હાથ સુખે રહો
તન મારી શાથ, ખાન પાન કરાવીયાં સહી. પછી તને
વાણી કહી; અમો જાશુ માતાજી આજ પ્રધાનની ચાકરી
ને કાજ; પુત્ર જવા ચાયે તઈયાર, બોલી ડોશી તેની વાર
જાઓ પુત્ર વળી આવજો કાલ એમ કહી વળાવીયો બાળ
ત્યાંથી આવ્યા અમારને ઘેર; તે વાતની કોઈ નવ જાણે
પેર; અમીરનુ કરેછે કામ, મીત્ર સામે રમે તે ઠામ વળી ડો
શી પાશે બેશે જઇ મધુરી વાણી બોલે શહી, માતાજી ફર
માવો શહી મારે મારે બીજુ કાંઈ ન જાણું મુજને આ
શરો તમારો સહી, મારે માય બીજુ મન એક ઘડી જો મો
ડો જાય, ડોશી અન પાણી નવ ખાય; દેખે ત્યારે સુખી
થાય એવો વશ કરી તે રાય. એક સમે અમીરે આપ્યો તેહ
નમ આગળ લાગ્યોછુ એહ ખર્ચ પાણીને જોઈએ સહી

અગની કુંડમાં નીશરયો, ભમર કુંડમાં નહાય; પંડીતા
પુછે પંડીતને, તેના ફુલ વેલાને ખાય   મીઠડા ૨૩
કર વીના જે કામની, મુખ વીના જે દંત; મુવેલી જીવતાને
ગલે, તમે મોકલાવજો ગુણીયલ કંથ   મીઠડા ૨૪
રાધા તારૂ રૂશણું, જેમ આટામાં લુંણ; કરાન શરીખા પા
તળા તને દહાડી મનાવે કુણરે   મીઠડા ૨૫
જેને થર પવનના શંચરે, જેને છાયાએ ન બેશે કોય તે
ફળ તો મોકલાવજો, મારે એકાદશી વરત હોય મીઠડા ૨૬
ઉભો નર નીદરા કરે, જાકર તડકા ખાય; જેને મુછે મો
તી નીપજે, તમે ચતુર કરોરે વીચાર   મીઠડા ૨૭
શેરી ખરી પણ શાંકડી, ને નગર પાસે પણ દુર; પરણો
ખરો પણ નાનડો, મારૂ જોબન જાય ભરપુર મીઠડા ૨૮
ઊંચા ડોકનાં શારીગડાં, મધુરા મધુરા ન બોલ; હમે હઈ
યાના જાળવાં મારૂ જોબન કરેછે જોર   મીઠડા ૨૯
વેંત જેવડી વરખડી, ઢાલ જેવડુ ફુલ; કાચાં કમળ ઉતરે,
તેનુ પાકે થાએ મુલ   મીઠડા ૩૦
તનનાં કરૂ ત્રાજવાં, મનજો કરૂ બજાર; હઈયાની કરૂ હા
ટડી, હું તો વણુજ કરૂ વેપાર   મીંઠડા ૩૧
કુવા ઢાંકણુ ઢાંકણું ખેતરે ઢાકણેં વાડ; બાપનુ ઢાંકણ બેટ
ડો ઘરનુ તે ઢાંકણુ નારરે   મીઠડા ૩૨

પદર તથો.

હરી હઠ મેલને રાધે મેરી શેગ બોલને રાધે;
અબોલા બોલને રાધે, ગુંગટડા બોલને રાધે

કઠ્યા મેરા માનને રાધે.

પડવે મોરી શાહેલડી, પેઊજી વાડીએ જાય;
પેઊંજી લાવે ડાદમ, ગોરી છોાધને પેઉજી ખાય;
હરી હઠ મેલને રાધે ૧

બીજે મારી શાહેલડી, બારોજ ઉગો ચંદ
દાડમ કેરૂ દંતડે, ગોરી આશો માંડયોછે ફંદ;
હરી હઠ મેલને રાધે ૨

ત્રીજે મોરી શાહેલડી, તરીઆજ વારોવાર;
આશું ભુલી સુદરી ભુલો કંકુને કાજળ શાર;
હરી હઠ મેલને રાધે ૩

ચોથે ચમકતી મે શુણી, જોબન બારે વેશ,
ભરજોબનમાં એકલી, જેના પીઉજી ગયા પરદેશ
હરી હઠ મેલને રાધે ૪

પાંચમે મોરી શાહેલડી, પંચ પલંગ કંથ દુર;
ભરજોબનમાં એકલી, મારૂ જોબન જાય ભરપુર;
હરી હઠ મેલને રાધે ૫

છઠે મોરી સાહેલડી, છઠીજ વારો વાર;
પરદેસીરાજ પધારશે આપણે બેસીશુ હારોહાર.
હરી હઠ મેલને રાધે ૬

સાતમે મોરી સાહેલડી, સાતેજ કીધો સ્નેહ;
ચોમાસાની રત ચીકણી, ઝીણા ઝરમર વરસે મેહ;
હરી હઠ મેલને રાધે ૭

આઠમે મોરી સાહેલડી, આઠજ જોડા જોડ;

પરદેશી રાજ પધારશે, આપણે બેશીશું મોડા મોડ;
હરી હઠ મેલને રાધે ૮

નોમે મોરી સાહેલડી, નવલાંજ પેહેરૂં ચીર;
દીપક લઇ મેડે ચડ્યું મારે નયણે વછુટ્યા નીર;
હરી હઠ મેલને રાધે ૯

દશમે મોરી શાહેલડી, દશરા પુજવા જાઅ;
પુજ્યા તે નર પામીયા, મારા શાઅ જાદા ભરથાર;
હરી હઠ મેલને રાધે ૧૦

અગીયારસે મોરીશાહેલડી મે કીધી પીવરાત
પરોડીએ ઉઠી પારણાં કરૂ. મને દરશન જોયાની ખાંત;
હરી હઠ મેલને રાધે ૧૧

બારશે મોરી શાહેલડી, બારેજ બાંધયા બંધ;
દશનારા નર દસી ગયા. એતો કદીએ ના છુટે બંધ,
હરી હઠ મેલને રાધે ૧૨

તેરસે મોરી શાહેલડી, વાદળ વાધયો રંગ;
ઓશાડની મુળી એકછે, મને ડસીયા કરબા ભોરંગ;
હરી હઠ મેલને રાધે ૧૩

ચઊદસે મોરી શાહેલડી, પાશા લીધા હાથ;
મે જાણ્યુ પડસે પાધરા, એતો પડીયાછે બારે વાટ
હરી હઠ મેલને રાધે ૧૪

પુનમે મોરી શાહેલડી, પુરીજ કરજો આસ;
મે જાણ્યું હરી આવશે, હવે થઇ બેઠી નીરાશ;
હરિ હઠ મેલને રાધે ૧૫

લાવણી હરજીલાવાલી

માલી ઊમેદવાલી દો ચાર કરત બીચાર બાગુમે ખડીયાં
મેઉ બરશત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીઆં, પરથમ
કયા કહેતીરે. જળ ભરને જાતી દુશરીને બાના કીઆ
કે ગંગા નાતી તીશરી કયા કેતીરે; સીવ દરશાન કર આ
તી, ઇયુ ચારૂ મીલ મનસુબે ભઇ એકાઠી, હાંરે કાંઇ બનમ
બાગન કાળીકુ નાગન છોટી ઇયું બારા તેરા ચઉદા પંદરા
જુગતી, મહી બોલી છોટીનાર ફુલનકી બહાર માલી માંહી
સાહેલીઆં, મેઉ બરસત રૂમજુમ રૂમજુમ લગ રહી ઝડીયાં.
પરથમ કયા કહેતીરે, સુનો સખીરી બેના; કલઆવી રેનકુ
ઘર આવે સાજના, ફુલનકા બીછાઇસેજ નરમબીછાના,
સોઇ ગલે લીપડ કર ઇશક કીયા મન માના; દો છુટેચો
લીકુ બંધ, મચા ધમશાના; એસી રંગુમે કાંઇ ગુજરી સારી
રેના, સખી દેખરે હુઇ ફજર, કાચી કલીયાં ગુલાબકી છ
ડીય; મેઉ બરસત રૂમજુમ રૂમજુમ લગરહી ઝડીયાં ૧
દુસરી કયા કહેતીરે, લગી બાત કરનેકુ. મે મારૂ નેન તલ
વાર બુરે સાજનકુ, સાજનકાં એતના સુખ, કહુ કયા તુમકુ,
બાના પીનાસો રેના પલંગકુ, મેં કહુ ઉઠે ઇશ બખત
ઇશક કરનેકુ; કાંહીન કાં રાત, ફીકર નહી અગકુ. અતર
ખુશબોઇ પાસ, ફુલનકા બાસ, રહયા મેં માલીયાં,
મેઉ બરસત રૂમજુમ રૂમજુમ લગ રહી ઝડીયાં. ૩
તીસરી કયા કહેતીરે, ભર જુવાનીકા બહારે, મેને તરે તરે
કા કાયા સોલ સીનગારે, પાઉમ્યાને પાવલ બીછુવાં, ચોલી

જરીદારે, નેનુમેં મારા કજરા મારતા લેરે; મે જા સાજનસેં મીલી, પલંગ ઉપરે; મેરા રૂઠડા સાજન ના બોલા દીલ ભરે; મેરો મનકી મનમે રહી, ફજર હો ગઇ, ફીકરમે પ ડીયાં, મેઉ બરસત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીયાં. ૪
ચોથી હે ચંચળ નાર, બોલી અલબેલી; મુજે બાલપનમે પીયા સાવરે ડાલી, મે જા સાજનસે મીલી, છકર ના ચલી ચડી મદન, કેક છુતીયુંસે, છતીયાં બીડી, ખુલ ગયે જોબનકા બહાર, હુંઇ ખુશાલી ગાવે મહારાજ ગીર ઉસ્તાદ પ્રેમબંધ ખ્યાલી, ભગવાન દીન દીલદાર, ગોરી તેરા યાર, ખીલાવે બીડીયાં; મેઉ બરસત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીયાં.

લાવણી ૨ જી.

ઓ ભગવાન પતીના દાન, નથી કાંઇ સાન જનમ કેમ કહાડું; હું નાના કંથની નાર દુખ કયા ગાડું.

પરણાવી મારે બાપ, પોતાને આપ, કજોડા સાથે; મને
દુખ દરીયામાં ધરી પડયુ દુખ માથે ૧
હું આવી સાસરા માંય, કંથને ત્યાંય, જગતને ધારે;
પરણ્યા પછી વરસો ચાર, થયાં, તે જયારે ૨

જુલ.

મારે સાસુડીનું સાલ, નણંદ દે ગાળી;
જેને કંથ તણુ નહી માન, તેને દુખ ભાળી;
કોઇ સખીઓ ભેગી થાય, પાણીને આરે;
સઉ મારી મરચા કરે, કંથની ત્યારે;
મારા બાળ કંથને જોઇ, હસે સઉ કોઇ, દુખનો દરીઓ;

મારો જીવ બળેછે રોજ અગનનો ભરીઓ, ઓ ભગવાનાં
હું ગઈ પતીની પાશ, હેતથી આશ, દેખી નાશે છે જો આ
લું જમણો હાથ ચીશ પાડે છે.
હું નવ જોબનનું નાર, ભરે આ વાર, છબીલિ નારિ; મુ
ઓ જાણું નહીં કાંઈ રીત કરેછે ભારી

જુલ

હું શુંય કરૂ ઓ બાપ, દુખ દેછે
મારે હઈઓ હોળિ બરે, દુખી દીલ રહેછે;
મને ગમે નહી શણગાર, શરીરે શજવા;
વળી ભોજન વેળા પાક, ગમે નહીં જમવા;
મને વરસ થયાં છે સોળ, જોબન ઝકઝોળ, જુવાની મારી;
પિટયો એછે નાનું બાળ, વરસ દસ બારી, ઓભગ. ૨
મારે બાપે મને આબાળ, સોંપયો તતકાળ, સારૂ નવકીધું;
એ બાળકડાની સંગ કન્યાદાન દીધું.
તો બેટીને વળી ગાય, હોરે ત્યાં જાય, કશું નવ ચાલે; જેમ
હત્યારા ઓ બાગદ કસઈને આલે.

જુલ.

તેમ પીતા માહરે કરી, મને દુખદારી;
એ ફેર ગયો તે મરી કરી દુખ ભારી;
છાતીમાં ભડકા બળે, કરૂ શું સેખી;
હું લાજી મરૂછું રોજ, કંથને દેખી;
જેવી ચંદ્ર તણીછે લેજ, એવું મુજ તેજ, કોમળછું અંગે;
મુઓ લપક એતો નથી, માહારે સંગે. ઓ ભગ०

જેવી કંથ વિનાની નાર, એવી આ વાર, મને પણ જાણો;
હું પડી કથીરની સંગ, મોતીનો દાણો.
મારે વહે ચક્ષે નીર, ભીંજે છે ચીર, ચોળી પણ ભીંજે;
એ બાળ કથને જોઈ, દીલ નવ રીઝે,

જુલ

વળી સાસુ મારે બોલ, ઘણેરા મુજને;
તું પજવે છે મુજ બાળ થયું શું તુજને;
મારો જીવ બળે છે રોજ, કરૂં શું બાઈ;
સગી નાણુદીને હું કહું, મરો તુજ ભાઈ;
શું કરૂં ઈશ્વરા આ હાય, હવે શું થાય, જેહેર ખાઈ મરવું
પડી દુખ દરીયાની માંય, રહું છે રડવું એ ભગ ૪
મારૂં મન થાયછે ખાખ ઉડે જેમ રાખ, જનમ શીદ આપ્યો;
પ્રભુ મારે કરમે કયાં; વિટયાને થાપયો;
મેં કરયા નથી કાંઈ પાપ, જગતના બાપ, ગુન્હો શો પડિયો
તે મુજ અબળાને કાજ, આવો કયાં ઘડીયો.

જુલ.

હું હતી કદી વિધવા તો આથી સારૂ,
પણ જોઈ ફોગટનો કંથ, બળે મન મારૂં;
મરૂં ઘણું થાય છે ચીત, રમવાને જારી;
પણ રહુંછુ અટકી લાજ, કુળની ધારી,
મને ઘણો કામનો તાપ, કહુંછું આપ; નથીરે ખમાતું;
મારૂં વીરય પિડા કરે, નથીરે દબાતું એ ભગ. ૫
હું જઉ મહીયરની માય, ભ્રાતને ત્યાંય, કદી કો વારી;

મારી ભોજાઇ મારે બોલ, ઘણા દુખદારી.
હું મનમાં સમજી રહું, હુંકારા સહું, બોલ ભાભીના;
હવે કાંઇ નથી ઉપાય, વીના ફાંશીના.

ઝુલ

ઓ ઇશ હવે તો સુણ, પતી કર મોટો;
તુજ ઘર જોડાવર તણો, પડયો શો ટોટો;
મારો પાપી હતો જે બાપ, પીટયો હત્યારો;
તેણે કરયો નહી વિચાર, જરા કાંઇ સારો.
કેહેછે જે ફળીદાસ, ઇશની પાસ, જોડા તું કરજે;
અબળા જાતીની અરજ કાનપર ધરજે.
ઓ ભગવાન પતીના દાન, નથી કાંઇ સાન, જનમ કેમ કા
ઢું હું નાના કંથની નાર; દુખ કયાં ગાડું,

લાવણી ૩ જી

ભરથાર પાણ આધાર, સુખ દેનાર ગયો કયાં ઉડી;
તુજવીણ નાથ માહારી, દશા થઇ ભુંડી,
તુજ વિણ મુજને પ્રાણ ગમે નવ જાણ કરૂં શું હાયે;
મુકી મુજને એકલી ગયો તું કાંયે;
પ્યારીનું દુખ તેં યાર; ધરયું ન લગાર ગયો કયા ચાલી;
તુજવીણ ગાલની ઉડી ગઇ સહુ લાલી.

ઝુલ

સહુ ઉડી ગયું મુખ તણું નુર ઓ પ્યારા;
તુજવીણ નેત્રથી વહે, આંસુની ધારા;
ઉરમાળ મુઇ સુકાઇ. શકિત નવ કાંઇ;

લકથડીયાં આવે અરે, હીંડતાં આંઇ;
ઓ સુખ દેયાણ ભરથાર, પ્યાર કેમ છોડયો;
બીજી કેઇ પ્યારી સાથ, પ્યાર જઇ જોડયો;
દિન રાત દુખમાં રહું કુવામાં પડું મરૂં કે ઝુડી,
તુજવીણ નાથ માહરી દશા થઇ ભુંડી;
દુખમાં બચવાને કાજ, દીશે નવ આજ, અરે કઇ આરો
હું અભાગણીને હાથ, ગ્રહી કોઇ તારો;
પીડે પતી મુજને કામ, આઠરે જામ નથી રેહેવાતું
આ કામાગ્નીનું કષ્ટ, નથી શાહેવાતું,

ઝુલ.

આવે નહી આંખની માંહે, ઉંઘ લગારે;
તમ વીના શ્વામી થાય, સોચના ભારે;
કાળજુ કોલી ખાય, મદન અત્યારે;
બેઠીને દુખ ટાળશો, કહો કંથ કયારે;
છાંટી અમ્રત રૂપી નીર, નણદના વીર, જુઓ મરૂ ઝુરી;
તમ વીણ નાથ મહારી, દશા થઇ બુરી;
મનમાં અતીશે મુંઝાઉ, દુખી બહુ થાઉં, ધરૂ કયમ ધીરે;
તુ છાંટ ધીરજનું અરે નાથ મુજ નીરે;
સજવા નવ દે શણગાર, અરે ભરથાર, સગાં વહાલાં કોઇ
કયમ ગાળુ દુખમાં દીન, પ્રાણ પધારા જો;

ઝુલ.

નવ મેરા આંખની માંહે, આંજવા દેરે;
નવ સુંઠું ખાટલા પરે, એમ સહુ કહેરે;

મુજ અરે કાન કોટને કરણુ ચરણ પણ મારા;
વરવા દીસે શણગાર વીણ ઓ પયારા;
બાવળીયા જેવા હાથ દિસે છે નાથ વિનારે ચુડી;
તુજ વિણુ નાથ માહરી, દશા થઇ ભુંડી;
મુજ સહીપણીયો સરવ, ધરીને ગરવ, ઠમકતી ચાલે;
નિજ પતિશું વાતો કરે, હરશામાં માહાલે;
ચાવે નીત્ય પાન સુપારી, પ્રાણને પયારી, જે સુખકારી;
ચર ચર છાતી બળે, દીઠે તે મારી;

ઝુલ.

નીજ વરના દોસ્તથી વાત કરે ભલી ભાતે;
સહુ સઇકરને ઘેર જાય હરષથી ખાંતે;
કાંઇ નવા જુનાની વાત હરષથી બોલે;
સુખમા સરવે સહીયરો, આહોનીશ ડોલે;
સહુ ગુંથે શિરના કેશ, જરૂર હમેશ, (પણ) મનેતો મુંડી;
તુજ વિણુ નાથ માહરી દશા થઇ ભુંડી.
સંતોષ ધરત હું મન, કદાપી તન હોત મુજ પાસે;
પણુ તેતો નવ તેહથી, થાઉ નીરાશે,
પુત્રનાં કરીજ લગન, થઇજ મગન, મોડ મા ઘાલે;
લાવો મેં ત નવ લીધ અરે આ કાળે.

ઝુલ.

વિધવા મશુ છે શીર, વળી વાંઝણી;
જણુતાં કયમ ઝેર ન દીધ, માત શું જણી;
પ્પયારી પાતી રહે ઘર માંડી, ન લહાવો લીધો;

ઓ જુલમ પાપી તેં પતી જઇ શો કાધો;
નવ તેજ શરીર પર લેશ, કાળી થઇ મેશ, મટીને રૂડી;
તુજ વીણુ નાથ માહરી દશા થઇ ભુંડી;
ઓ સુખના સુરજ મુજ, કહુંની તુજ, અસ્ત કયાં પામ્યો;
તુજ નીરાશ કરી નારીને કયાં વીસરામ્યો.
તુજ પાણ પધારી સુકાય, કાય ભેદાય, અરે તે કેરી;
તુજ ગએ સાસુને નણંદ, થયાં છે વ્હેરી.

જુલ.

નવ ખુણો હુંથીજ પળાય કાયા કરમાએ;
જમવાને નાંતની માંહ, વળી ન જવાએ:
ભર જોબન મારૂ જાય, અરેરે એળે.
નવ ભોગવનારોઃ ભોગી વડ પડયો કેળે,
જો રમુ જાર તો અરે, પાપણી અરે કહાવું કુંડી,
તુજ વીણુ નાથ માહારી, દશા થઇ ભુંડી.
કલપાંત કરયાથી કાંઇ વળે નવ આંઇ જીવતું જોને,
નવ ગયું ફરીથી મળે રૂવે કે શાને,
ભજ ભાવ થઇ ભગવાન અરે નાદાન જીવડા આજે,
થશે પુનરલગ્ન પ્રભુ કરે, હશે દુખ પ્રાજે,

જુલ.

રોવાથી જરૂરી જશે, અરેરે આંખે,
માટે જગદીશનું જરૂર નામ તું ભાખે,
શીખ ભુલાખીની ધરૂ કાન, કરી સન્માને,
એથી પુનરલગ્નની આશ, પુરે ભગવાને;

નવ ગયો નાથ કદી જડે, બધે આથડે જોયાથી ઘુંડી,
તુજ વીણુ નાથ માહરી દશા થઇ ભુંડી,

લાવણી. ૪ થી.

સુણ સહયર મારી આજ, દુખની દાઝ જઇ કયાં બોલું,
અંતરનો પડદો અરે કયાંહા જઇ ખોલું;
હું વરસ પાંચની હતી નોહોતી મતી ગતી પણ કાંઇ,
પાપી પીતાએ ઝીકી ખાડની માંહીં,
જોઇ કુલીન નાતનો વર. સારૂ જોઇ ઘર મને પરણાવી,
દિધ ત્યાં તો કન્યાદાન હાથ મેલાવી,
વર વરસ દીનનો ઘરેણેજ સણગારયો,
લાજે છુપી જોતા કામ એનો સારો,
હું વરસ ચઉદની થઇ, સાશરે ગઇ પેહેરી ઘરચોળું,
અંતરનો પડદો અરે કયાં જઇ ખોલું
પાથરિયો હતો પલંગ, રમવાને રંગ પેઉ પધારીને,
કિધ સાફ ઉપર રૂડી ચાદર ઓછાડીને,
પતિ ગયા પછી હું ગઇ, મેડીની માંહી, ગઇ સુવાને,
નસકોરાં બોલતાં હતાં તારે સુવાને,
સુતોતો પાસા ભેર ઊંઘની માંહે,
ઢંઢોળો મેં બહુ પેર. તેહને ત્યાંહે,
તે ઉંઘુ કરવાને જાય પેખવા ચાહય આવે વળી ઝોલું,
અંતરનો પડદો અરે જઇ કયાં ખોલું.
ચાંપવા માંડયા મેં પગ, કુચમસના ઠગ, સુગ બહુ આવે,
મનમાં ત્યાં મસ મુઝાઉ, કરૂં શું હાવે;

દીસંતુ નહાનું બાળ, બોલતાં લાળ, પડે મુખેથી,
વળી ગમાર સમ ચાલથી, બહુ દુખેથી;
ઢંઢોળયો મેં બહુ વાર, તેહને ત્યારે,
મુખ વદી ક્રૂર ઉચ્ચાર, ચુંટી કરી ધારે,
જા તાડી માની રાંડ, ઉઠને ગાંડ, શીદ ઢંઢોળુ,
અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઇ ખોલું.
માતની નીશાની આજ, ચડી મને ઝાંઝ, કહીશ મુજ માને,
શું કરવા મોકલી હતી, રાંડરે આને;
મેં કહ્યું સુણો સ્વામી, શિશ નામી, વહુ છું તમને,
સંસારની રીત થકી, બોલાવો અમને,
કેમ કઠણ થયા છો તમે, કહો સમ મારા,
અબળા શું કરીએ અમે, પ્રાણના પ્યારા,
કેમ તરછોડો છો આમ, માહરા શામ, રિપુ તન છોલું;
અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઇ ખોલું
મેં સમજાવ્યો બહુ રીત, ધરીને પ્રીત, સમજ્યો ત્યારે,
કરવા દે મુજને શયન; પછીથી હારે,
તેપણ નવ શમજે કાંઇ, કરે મશતાઇ કુચપર મુખ દે
ઓ શાઇઅર એવી રીતે, દહાડી તે દુખ દે
વળી ગાળ ભાંડીને આળ, ધણીક ચઢાવે
ધરી કાળ સીરના વાળ, એરશ રીબાવે,
પહેવે એમ મુજને ધણીક ન એતો ઠીક દુખમાં ડોલુ
અંતરનો પડદો અરે જઈ ક્યાં ખોલુ;
મારો વર નાનેરો બાળ, જાય નીશાળ મરૂ શરમાઇ

છોરૂમાં રમવા જાય, કરે ઉપમાઈ
વળી લાજ કાઢતાં પરમ, મુજને શરમ, મનમાં આવે
આ કરમ તણો કહો મરમ. કોણ બતલાવે
પાણી ભરવાને કાજ, જાઊંછુ જયારે
સઈઅર કેરા શાથમાં, નડે છે તારે
સખી દાજ મુજપર ધરે, મશકરી કર, ગીત ચંચોળુ
અંતરનો પડદો અરે જઇ કયાં ખોલુ
હું મરીશ કમોતે જાણ, સઇઅર પ્રમાણ, નહી રહેવાયે
નાનેરા વરનુ દુખ કેમ સેહેવાએ
આ કહુ કોણને વાત, માહરી જાત, બળી ગઈ બેહેની
નાનેરા વરનો ઊપાય કે તુ કહેની,
હું જાણું બાપ કુંએર, હુલેર થાવાને.
પણ મૂઢ તણી સી પેર, ભમુ એ બહાને,
એ દુખે કરી સુકાઊં જેરરે ખાઊ કુવો કે ખોળું
અંતરનો પડદો અરે કયાં જઇ ખોલુ
હું ન[illegible]કલંકીછુ નારીં લાજન મરી મન મૂઠી વાળું.
વળી સાત વિતે ભવ આમ એમ સંભાળુ.
ભવ એકતણો છુટકાર કરી વિચાર કેમ ના કરીએ,
આ બળા ઝળા બાધાની માફક ફરીએ,
નથી અરે ગોઠતુ બેહેન ચેન નથી પડતુ,
આંસુથી ભરાએ નેન, રોજ ડીલ ગળતુ.
દુખપડયું ખુલાખી ઘણું, સુખ નવલાણું માણસ મળુ શોહોલુ
અંતરનો પડદો અરે કયાં જઇ ખોલું

લાવણી

ગુલ ચુમનમે બીછુ છુપા ખડા જેહેરીહે, કયુ કરકે બાગમે જાઉ મેરા બેહેરીહે બીજલશમે પુકારા કીયા કામના બોલી, મેં લઇ જોગનકા બેશ હાથમે ઝોલી કાનુમે કુંડળ નાક ગળે બીચ શેલી મેરી શંગકી સાહેલીયાં ચાલો શંગ અલબેલી હાથુમે મેરે રૂકશારી અંખ કેરીહે કરયું કરકે બાગમે જાઉ મેરા વેહેરી હે

મે ગઈ બાગમે ખીલ રહી હરીયાળી, દરખતપે ભવરાકી રતા ડાલી ડાલી ભવરેને પુકારા કીયા કે નહીં હુ માલી, માલીકી માલન ખડી હે જાદુવાલી ચલ નીકલ યાંસે બહાર જંગલ લેહેરીહે, કયુ કરકે બાગમે જાઉમેરા બેહેરીહે

મે ફુલ તાડને દરખત ઊપર ચડ ગઈ બીછુને મારા ડંખ કે નીચે ગીર ગઇ, મેરી સંગકી સાહેલીયાં દોડોને મેતો મર ગઇ માલીકી માલન મુજેભી જાદુ કર ગઇ ચલ નીકલ યાંહાંસે બહાર જંગલ લેહેરીહે કયુ કરકે બાગમે જાઉ મેરા બેહેરી હે

સબદુકે ભરે ભંડાર નહી કીનારા, ચંગ ઉપર તોરા જળક રહયા કીનારા હે તુકનગીરને જડશે બીછુ ઉતારા ચુસનકે નુગરા હો ગયા પારમપારા એ ચુનીલાલ બમનકી ગત નયારીહે કયુ કરકે બાગમે જાઉ મેરા બેહેરી હે

ભદ્રકાળિનિ લાવણી

ધન્ય ધન ભદ્રકાળી મેં જોયાં નજરે ભાળી,
એ ત્રણ દરવાજા વાળો, મેં કરયાં દરસન;

જેની શોભાનો નહી પાર, દરશન કરે નર નાર,
દીશે બદ્ર ભયંકાર, હું થયો પરશન
સહુ જાજો બદ્રને દેરે, લોકો થીફળ વધેરે,
માતા શણગાર પેરે શોભા છે રૂડી,
મમાયા રૂપે કાળી, જગતની દીન દયાળી,
કંઠે ગજરા નાકે વાળો, એને હાથે ચુડી; ૨
હું જોવા ગયો ચાલી, મા ઉભી ખડક ઝાલી,
એણે હાંશડી તુળસી ઘાલી, પેહેરયાં ચીર ચોળી,
સહુ જોવા જાજો શાથે ઘુઘરી પુચી બાંધી હાથે;
શોભે મુગટ માથે, એવી બદ્રભોળી. ૩
માને સણગાર ચઢયા છે; પુંઠે તકતા જડયા છે.
દવાર પીતળે મઢયા છે, દેવી છે શનમુખ;
જોતાં અકલ થઇ જાઅ ગાંડી મેં જોયું નજર માંડી
અંદર લટકે છે હાંડી, બહાર એક ઝમરૂખ. ૪
ત્યાં થાય ઘંટનો ઘમકો, માનો વાગે ઝાંઝર ઝમકો.
ત્યાં ભકત કરે છે ઠમકો, શઉ શેવક જાગે;
ઘણા ભક્ત ધરતા ધીયાન, વંઝા માગેરે સંતાન;
ગુનેગાર પકડે ગાન અને થેઇ થેઇ નાચે ૫
ત્યાં ગારદી ઘણા ફરે, આખો દીન ફેરા ભરે;
ખુબ રિતે ચોકી કરે, આખી રાત જાગે.
હું મંમાયાને માનું એનું નથી કાંઇ છાનું;
કાળી પુંઠે કેદખાનું ત્યાં બેડીઓ વાગે. ૬
ઉપર ઘડીયાળ છે ઠેક, ગારદી બેસે છે હેઠ;

આંજ પડે થાય પ્રેટ, ત્યા હાજરી લે છે.
શુક્રવારે પોકા પોક, રવીવાર ટળે શોક;
આંજે જાય લાલ સોક, તે ત્યાં ઉભા રેહે છે. ૭
અમદાવાદ સારૂ શેહેર, મમાયા કરજો મેહેર;
અઉને થાય લીલા લેહેર એટલું માગુ;
કહેછે વલભ સુરજરામ છઈએ રાયપુરમાં મુકામ;
મપ્પાલીની પોળમાં ઠામ, હું પાય લાગુ. ૮

વીંછીની અરબી રાગ, પરજ

અરરર માંડીરે છાણા તે વીણવા ગઇતી, મા વીંછુડો,
અરરર માડીરે સોબત શહીની થઇતી, મા વીંછુડો,
અરરર માડીરે છાનો માનો લપાયો, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે વાંકો વળી ડંખ મારયો મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે નાસતાં તેને ભાળયો, મા વીંછુડો,
અરરર માડીરે આ સી લ્હેરો આવી, મા વીંછુડો,
અરરર માડીરે સહીયર વેડી લાવો, મા વીંછુડો,
અરરર માડીરે સસરાને તેડાવો. મા વીંછુડો;
અરરર માડીરે પડદાને બંધાવો, મા વીંછુડો.
અરરર માડીરે સસરા અહીયાં આવે, મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે ગાડી બેસવા લાવે, મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે કાણુપર લઇ ચાલો, મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે રેશમ ખુ બોલાવો, મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે વીંછુડો ઉતરાવો; મા વીંછુ ડો

અરરર માડીરે વીછુંડે વેર વાળયાં, મા વાંછુ ઓ
અરરર માડીરે હરખ હઈયાંના ટાળયાં મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે ભોજનીયાં ન ભાવે, મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે સુતાં નીંદ્રા ન આવે, મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે ઓરડમાં ઢોલિયા ઢળાવો, મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે પરણ્યાને બોલાવો, મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે સીરાને કરાવો, મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે પરણ્યો કોળીયા ખવરાવે મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે વીંછીની વેદના ભારી, મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે દુનીયા રહીછે હારી, મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે વીતે તે સહુ જાણે, મા વીછુ ડો
આરરર માડીરે ગાયું તેરે ટાણે, મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે ચકાલાલે ચિત ચાઈ મા વીંછુ ડો
અરરર માડીરે ગરબી રસીક ગાઈ મા વીંછુડો

ગરબી.

આવરે હરી બીંદરા બનમે.
સામીજી બંસીયા બજાય કાનુડા;
આવરે હરી બીંદરારે બનમે.
નેહ લગાય મન મોય લીએરે, હરી બીંદરારે બનમે;
આવોતો શેજીઆ સમારૂં, કાનુડા આવોરે૦ ૧
રંગ રંગીલી બ્રીજ નારીરે, હરી બીંદરારે બનમે;
હીલ મીલ ગરબા ગવાડ, કાનુડા આવરે૦ ૨
રાધાજી પાનીડાં સાંચરયાંરે, હરી બીંદરારે બનમે;

સોલસે ગોપીઓની સાથ, કાનુડા આવરે૦ ૩
કાંઠડે ઉભો કાનુડોરે, હરી બીંદરારે બનમે;
હરી મોય કાંકરડી ન માર,કાનુડા આવરે૦ ૪
બેડીલો મારો નાંદસેરે, હરી બીંદરારે બનમે;
દેસામે મુખડાસુંગાળ, કાનુડા આવરે૦ ૫
કાન હરી બનમે ગ્યારે, હરી બીંદરારે બનમે;
સોલસે ગોપીયોને સાથ, કાનુડા આવરે૦ ૬
મહી લુટે મારી મટુકી ફૂટેરે, હરી બીંદરારે બનમે;
કાનાજી કયાં કરોછો આળ, કાનુડા આવરે૦ ૭
કહયો હમારો માનો નહીરે, હરી બીંદરારે બનમે
કરસાં કંસને પુકાર, કાનુડા આવરે૦ ૮
સુભેચચુક કહે સાંભળોરે, હરી બીંદરારે બનમે;
હરી હઠ મેલને લગાર, કાનુડા આવરે૦ ૯

લાવણી

મેં ભરી નીંદમેં શુઇ એ રાગ

તું કામણ કરી કયાં જાય, નંદલાલ લહેરી;
તારી બંસી ડંસી, સરપણ ઝાઝી ઝહેરી. ટેક
તારી બંસી સુણીને, આવી છોકરાં છાડી;
બહુ બની ગઇ સુલતાન, કેવી થઇ ગાંડી;
જેમ ઉનાળે, હીંડોળે ચડેછે કેરી, તારી બંશી ૧
મેં મેલી માતની લાજ, કાજ શાહુ ભુલી,
પીઉજીને પડતો મેલી, ફંદમાં ફુલી.
મારાં અંગો શહોદર, સરવ કરયાં મેં વેરી. તારી૦ ૨

તારે માંથે મુગટ, ચળકે લળકે મોતી;
પીળો પટકો, લટકો ચટકો હું જોતી;
મન મોહન લગાડયો, પીછું પીતાંબર પેહેર્યો. તારી બંસી ૩
તારૂ રૂપ ભુપ, અનુપ જોઈને મરીયે;
તુજ વીના કાંઇ, કામ કહો કયાં કરીએ
ગોપી ઘેરવાને આંખ, રાખોછો ઘેરી. તારી બંસી ૪
શું ઉડપો તમારો ભાવ, લાહાવ નથી લેતા;
હું પલ્લો પકડી રહી, ઉતર શો દેતા;
મારા ઉપર નથી નેહ, નજર ક્યાં ઠેરી. તારી બંસી ૫
જવાનો કરોછો વીચાર; હું શમજી ગઈછું;
પણ કેમ જવા દેઉ, પાલવ પકડી રહીછું;
શું નાશો વલ્લભ નાથ, મરદ છો કે મેહેરી તારી બંસી ૬

સુરતની લાવણી.

સુરત સોનાની મ્હોર; સાત આગળ બીમ પોળ;
તેનુ કામછે ઓર, સોભા સારી;
ત્યાં ગાડી ઘોડા જાય, શ્રાવણ મહીને શરતો થાય
તોફાન મારગ માંય, બેઅને નાખે મારી ૧
પેહેલી ગોડ દાડની ચોકી, ત્યાં સીપાઈ રાખે રોકી
પઈશા લેછે મારી ઠોકી, પછી જાવા દેછે,
બીજો બામણીઆનો ઘાટ, ગાડીની ઠાઠાઠાટ
જે જાય જોવા માટ, તે ત્યાં ઉભા રહે છે. ૨
આડીવાળા જબરા જોય, ત્રીજો મુકામ પીપરોદ,

ત્યાં થાય ગોદા ગોદ, મારે મ્હોંની ડકર,
ત્યાં શોભા એવી હુઈ, કાચાં ગોધા જાય સેઈ,
ત્યારે આવે સકર કુઈ; પછી રણનુ ચકર. ૩
છઠો ગવિયલમો મુકામ, પછી બંગલીનો ઠામ,
તે દેખી આવે હામ, સહુ ખુસી રહે છે,
પછી ચોર આંબલે જાય, એટલે શરત પુરી થાય
ત્યાં હરાય કે જીતાય, નાણું ગણી લેછે. ૪
પછી જાય ગામની મહીં, ઉતરે ઊતારો હોય તહીં,
હાકનાર પડે ઘેલો થઈ, તે નરમ થાય છે,
બીજા શોભતી બેલને જુએ, પાણી લેઈને ઘીણ ધુએ,
નવરાવે લુગડે લુએ, પછી દરીયે જાય છે ૫
મળી નહાવા જાય ખુશથી, એટલે ઉડી જાય સુસ્તી;
ત્યાં શુરા કરે કુશ્તી; ઘણો હરખ ચડે;
પછી દરીયામાં નહાવ; ત્યારે હનુમાનમાં જાય;
પછી ઘી ખીચડીઓ ખાય; એવે શાંજ પડે;
સાંજે ગાડીયોને છોડે ધીરે ધીરે બેલને જોડે.
વળતી વખત ન દોડે સહુ ઘેર આવે,
પછશી વાપરે અચોક કોઈના મનમાં નહીં શોક;
શોખી શુરતનો લોક સારૂ ખાવું ભાવે:
શુરત સારૂ શેહેર સહુને કરજો લીલા લેહેર.
પારણાં બંધાય ઘેર ઘેર, એટલુજ માગુ.
કહેછે વલભ સુરજરામ, અમદાવાદમાં મુકામ;
જીવને રામપુરમાં ઠામ, હું પાય લાગુ. ૬

લાવણી

અદબીચ મોખત તોડી એ રાગ

જુઓને જશોદા માવડી;
તારો કાંનો છાનો માનો, છોડી ગયો ગાવડી;
તારા દીકરાનું જોર ઝઝું, એણે હુડ મસ્તી કીધી;
મારી વાછુડી છોડી છાનીને, ધવરાવી દીધી;
તમે ચહડાવી મેલ્યો મોડેડે, ત્યારે એવી રમત આવડી તા,
મેં ગાયને ગોતર મેલ્યું, પછી હું ઘરમાં ગઇતી;
કાંઇ પણ જાણતી નહોતી, કાનો આવ્યો કઇથી;
એ ગાયને છુબીલે છોડતાં, ભાગી ગોતાની નાવડી તા, ૨
કહે જશોદા શાસું ન માનું, તું શું કહેવા આવી;
તારે હેવાનો ઠપકો, કેમ નીચાની નવલાવી;
નારી કહે વલ્લભના નાથની, હવે કાડી લાવીશ પાવડી. તારો૩

ગરબી

ગોળીફોડીરે ગોળીફોડી, જુઓજસોદા ગોળીફોડી. ટેક
છાનામાનામારૂં માંખણખાધું, ગ્રાસનો પીધો ડીઘાડ'. જુ૦ ૧
ગાયની ગમાણમાં ગોવિંદ પેઠો, વાછડીને છાનીછોડી. જુ૦ ૨
ગેડી ઊંચાં શીંકામાં મેરવી, તાણીને નાખ્યું તોડી. જુ૦ ૩
નીશાની બંધ બતાવું તમને, આવ્યોતો કાળી કામળીઓઢી૪
ત્રીકમ તમારો તોફાન કરેછે, વ્યાસવલ્લભ કહેકરજોડી. જુ૦ ૫

ગરબી

મારે ઘેર આવો નંદલાલા. એરાગ.

કે કંસરાયને કેહેવા દો કાહાંના;

માહારારે ઘરમાં પેસોછો છાના. કે કંસ રાયને૦ ટેક

છાનામાનાઘરમાં પેસી જાવોછો, માખણ મ્હારૂં લુટીનખાઓછો

આસને દહીં તે ગોવાળને પાઓછો. કે કંસરાયને. ૧

ગોકુળીયામાં લોકએગાંયઈશું, મથુરામાં ફરિયાદી જઈશું;

મહિનાં મુલ ગણી ગણી લઈશું. કે કંસરાયને. ૨

કાના મ્હારે મ્હેલેથી તું જાને, ઘેરે ઘેર મહિં માગી ખાને;

વ્હાલો હોયતો તું તારી માને, કે કંસરાયને. ૩

નીત્યે ખેલ કરેછે તું આવા, આજે તો તને દઉછું જાવા;

અલ્યા શું તારા ઘરમાં નથી ખાવા. કે કંસરાયને. ૪

એવું સુણી ચાલ્યા અંતર જામી, પછી નારીપસ્તાવો પામી

એવો વ્હાલો વલ્લભનો સ્વામી. કે કંસરાયને૦ ૫

ગરબી

મેહેર છે મેહેર છે મેહેર છે રે,

મારા માધવ તમારી મેહેર છે. ટેક

પ્રીત રાખો છોતે પ્રેમ ઘણો ઉપજે,

ઝેરીલા લોકોને ઝેરછેરે. મારા માધવ૦ ૧

ગોકુળ ગામના પેલા ગોવાળીયા;

નિંદા કુથલીનો ઢેર છેરે. મારા માધવ૦ ૨

મ્હોટાં મ્હોટાં મેહેણાં ખોટાં ખોટાં કહાડે,

લાંછન પેરે પેરછે રે. મારા માધવ૦ ૩

સાસરીયાં સંતાપેછે મુજને,

પીયરમાં ઝુંડી પેરછેરે. મારા માધવ૦

વલ્લભના વ્હાલા વહાલ પણ રાખ્યો,
એટલી લીલા લ્હેરકેરે. મારા માધવ૦ ૫

લાવણી

વીચારી લે વાત જીવડા, સંસાર સુખ કેવાનું રે;
હાથે તે સાથે આવે, બાકી પડયું રેહેવાનું રે. ટેક
દાન દયાને રાખ્ય દિનતા, સત્ય સંગકર મ્હોટો રે,
પ્રેમ ધરીને પુન્ય કરે, તેમાં ન આવે ટોટો રે;
પરમેશ્વર કહે પુન્ય કરે તો, પ્હેલું દુખ દેવાનું રે. હાથે.
મીથુન માયા વ્હાલી લાગે, અધર્મે જીવ ઊડયો રે,
ભગવતને ભજ્યો નહીં, સંસાર સીંધુમાં બુડયો રે;
ચમડી તોડી દમડી સાંચે, શું સારૂ એકવાનું રે. હાથે ૨
જંજાળમાં જર ભેગું કીધું, બંધાવ્યાં ઘરબાર રે;
અંતે એકલા જવાનો, તારૂ નથી તલભાર રે;
પ્હેલું કલ્યાણ ગ્રહસ્થ કરતાં, કરે ગરીબ જેવાનું રે હાથે ૩
પરમારથ કર પ્રભુ પ્રીત્યે, તે તારા કરમનું રે;
વ્હેવારે કુટુંબ ખવરાવે, બધાની સરમનું રે;
વણ ઓળખ્યાનું ઊદર ભરે, તે માગી લેવાનું રે. હાથે ૪
સવારથનું સર્વે સગું, પરમારથ કોણ કરે રે;
બળતામાંથી મુઠી મુકે, તે ત્રી લોકે તરે રે;
વલ્લભ કહે ફળ જાશે નહિં, અજાણી સેવાનું રે. હાથે ૫

લાવણી

મોહન મોરારી તુને હોડી કામલ કારી, તુને કેતનીમે ખ્વા
રી લાઇ જમનાએ જંક્ષ. ૧ આગલ ગોરી પીના ઘડ ગોકુલકા

રહેનાઃ બંધયાં પકડું તેરી મલમલ ૨ કમર પતલી લંબે બા
લ ચલે ગજ હસ્તીકી ચાલ; તુને એમન રખે પાલ કેશી બ
ની શીકલ. ૩ કેસા કને જાઊ બાવા નંદકુ બોલાઊઃ તુજે પ
કડ મગાઉ, ભુલ જાય અકલ. ૪ તું તો હોડે સુંદર કાલી તું તો
સદા મતવાલી કયું દેતી હમકુ ગાલી, કયુ હોતીહે હલ પ
તુજે નાજોકુ તેરા રંગરસ લુંટું; તેરો અંગીઆ તોડુ તો ગ
ઈ નથની નીકલ. ૬ મોહન મોરારી તુને હોડી કામલ કારી.
તુને કેતની મેરી ખવારી લાઈ જમનાસે જલ, આગલ ગો
રી ધેના ધડ ગોકુલકા રહેના બઈયાં પકડુ તેરી મલમલ, મૈં
સોનેકા બલજોરી હુઈ કમરસે હલ ૭ દાહુરાવ ચુંકર બોલ
ચલી સંગકી શાહેલી,મેંતો રહીરે એકાલી મુજે જાનેદે ચલ
૮ શાશ દેવે ગારી મોરી નણંદ કરી ખવારી ઘર શઈયાને
નમારી દેવરા ચંચલ ૧૦ સુન બે બીરવરધારી મેંતો હારી
તુસે થારી તુને કેતની મેરી ખવારી લાઈ જમનાસે જલ;
આગલ ગોરી ધેના ધડ ગોકુલકા રહેના બઈયા પકડુ તેરી
મલમલ, ૧૧

લાવણી

ઘરમાં ગોવીંદ ગાતારે. એરાગ.

માંન્ય માંનવી માંન્ય માંનવી, માંથેમ્હોતની અણીરે.
ભાવકરીને ભજ તું ભુંડા, થઈ અનાથનો ધણીરે. ટેક
મારજ આશો જમ કિંકરનો, કાળ કપરો માંથેરે;
પુન્ય જશાને રામ નામને, આવે તરી સાથેરે;
જમડા જુલમ કરતા લેશે, છુંદે છુણી છુણીરે. ભાવ. ૧

જણુશ ભાવ તો ક્હાડી લેશે; નાગો કરશે છેકરે;
વાંસ કુંણીને મુજની દોરી, ઉપર વસ્ત્ર એકરે;
મુખમાં દધી ફોદો મેલશે, જશ કનકની કરણીરે. ભાવ. ૨
મશાણ મધ્યે તને મુકે, બાળી કરે રાખોડીરે;
તેર દીવસે તારા નામની, જંજાળ નાખે છોડીરે;
જમની જોડે જાશ એકલો, વીપત પડશે ઘણીરે. ભાવ. ૩
સગાં કોઇ સાથે નહી આવે, ટેકો ત્યાં કોણ દેશેરે;
પુત્ર પરિવાર પૈશો પુંછી, પ્રથવી પડયું રેહેસેરે;
મરતી વેળા પેશી જશે, તારી તાંમશ ટણીરે. ભાવ. ૪
સત્ય સંગ તેં તો ના કીધો, જરૂર ખોયો જનમારોરે;
માને ઉદર અવતાર લેઇને, ભોઠયો તું અંગારોરે;
મુરખ જન માતા વગોવી, નવરો મેલ્યો જણીરે. ભાવ. ૫
જેમ પશુને ત્રણ ટેવજે, ખાઈ પી પંથે પળવુંરે;
તે પ્રમાણે તું પણ શીખ્યો, ખાઇ પી નાખું રળવુંરે;
લાક દેખાડો ટીલું તાણે, બને સમર પણીરે; ભાવ. ૬
જેમ જવાસોને ખરજાતી, ચોમાસે સુકાયરે;
તે પરમાણે ઝેરીલા તું, ઝેરે સુકાઇ જાયરે;
ન ખમાય કોઇનું જોઇ સારૂં; કેરે કુથલી સૌતણીરે. ભાવ. ૭
પોતાનોજીવ જડ સરીખો, પરને શીક્ષા દેતોરે;
જુઠી માળા ઝાલી ફરપણ. ઇશ્વર હિસાબ લેનારે;
દયાળ રૂપી દાણો વાવ્યો, તે કુંડા લે લણીરે. ભાવ. ૮
તરવાનો તારો નથી આરો, જાણેજે જુગદીશરે;
ખરૂં કેહેતાં ખોટું લાગે, ઘણી ચડેજે રીસરે;

ભુંડા નહરે કર્મજ કુડાં, ભાળો ભગવંત ભાગીરે, ભાવ. ૯
શીક્ષા સુણી નિંદા કરશે, તે નર તરશે કેમરે;
ઘણા કરીને પસ્તાઈ બેઠા, સહુ પસ્તાશે તેમરે;
શીખ વલ્લભની માનો સાચી, જમ જીવ સેશે હણીરે. ભાવ ૧૦

દોહરા.

સજ્જન બાત સનેહકી, પરમુખ કહી ન જાય;
મુંગેકુ સપના ભયા, સમજ સમજ પસ્તાય. ૧
સજ્જન સ્વજ્જન મેં જપુ, સજ્જન કે મને ઓર
બીક પડ્યો આ, પ્રીતમાં, એક ચીત દો ઠોર. ૨
સજ્જન તુજમાં ગુણ ઘણા, અવગુણ નહી લગાર,
એ કારણ તું શાંભરે, મને દાહાડામાં દશ વાર. ૩
સજ્જન કે સો ગુપ્ત હે, મુખસે કીયો ન જાય;
મેદી કેરા પાનમે, લાલી રહી છુપાય. ૪
ચાતક ચાહત મેહકું, ચકુવા ચાહત મોર;
અમ ચાહત તુજ મીલનકુ, જેસા ચંદ ચકોર. ૫
કાજળ તજે નહી સામતા, મુકતા તજે નહી શ્વેત;
દુરીજન તજે નહી કુટીલતા, સજ્જન તજે નહી હેત. ૬
સજ્જન સો કોસે બસે, તે મુજ હરદે હજુર;
દરવાજે દુરીજન બસે, તે લક્ષ કોશ કે દુર. ૭
કાગજ લીખુ કપુરસે બીચ બીચ લીખુ સલામ;
જો દીનસે સજ્જન ગએ, તા દીનસે નીંદ હરામ. ૮
સજ્જન સજ્જનમેં જપુ, સજ્જન કોશ પચાસ;
દોનુંકુ અંતર પડ્યો પ્રાણ તુમારા પાસ. ૯

નેન પદારથ નેન રસ, નેને નેન મીલત;
અજાણ્યાશું પ્રીતડી, પેહેલી નેન કરંત. ૧૧
પંખી હું તો ઉડ ચલુ, ઘડી ન રાખુ ધીર;
જયું જયું સજજન સાંભરે, ચુ ચુ લગે તીર ૧૨
સદા કાહુકી નવ રહી, સજજનકે ગળે આંહ;
ઢળતી ઢળતી ઢળ ગઈ, જોઉ તરવરકી છાંય. ૧૩
સજજન બાત સનેહકી, મુખે વરણાવી નવ જાય;
જેમ જેમ સજજન સાંભરે, તેમ તેમ ઉલટ થાય. ૧૪
પ્યાસા અહુત નીરકુ, થકા ચાહત છાંય;
અમ ચાહત તુમ મિલનકું લંબી કરકે બાંહ્ય. ૧૫
સજજન એસા કીજીએ, જો ઢોલ સરીખા હોય;
સુખમાં પીછુ પડ રહે દુખમા આગુ હોય. ૧૬
ભુખે તીહારે દરશન કે અનતો બીખ સમાન;
પ્રીતમ હમારે પ્રાણ હો. તુમ મત કરો ગુમાન. ૧૭
તુમ હમકુ કાગજ લખો, લખીઓ મધુરે બેન;
તુમ હમકુ ચાહત હે જેમ અંધેકુ નેન. ૧૮
બાત એક એનેરડી, મુખસે કહી નવ જાય; ૧૯
દો અક્ષર કાગજ લખો, તો હઇડુ ટાઢુ થાય
હમ તુમસે જુદે નહી, જાણે તમારૂ મન;
જે દિન તમસે મીલનગે, તબ આનંદ આનંદ. ૨૦
અંધા ચાહાતા આંખકુ, ભુખ્યા ચાહાતા અન
અમ ચાહત તુમ દરશનકુ, તે મળવા કેરૂ મન. ૨૧
તુમ હો અમારા સાહબા, હું તમારી દાસ;

અમ ઉપ કિરપા કરો, તો રહુ તમારી પાસ. ૨૨

ચીરણજીવી તુમ રહો સદા, ચઉદા શીરો મણ જાણ;
મુખ હમારે એક હે, કેસે કરૂ બીખાણ. ૨૩

વાહાલા અમારે તુમ હો, બાતનકો બીશેક;
ચીત ચટકતો એકશ, ઓરતો મિત્ર અનેક. ૨૪

હંશા ચાહત માનશર, કપીઓ ચાહત મેહ;
મછુવા ચાહત નીરકુ, અમ ચાહત તુમ દેહ. ૨૫

કાગજ લખુ કશ્તુરીએ, માંહે કેશર ચંદન સાર;
મળવા આવો મલપતા, શું લખીએ વારોવાર. ૨૬

સજ્જન એક સંદેસડો, તુમે સુણજો ચતુર સુજાણ;
વેગેઆવો વાલમા, નહિ તો જાશે પ્રાણ. ૨૭

હમ તુમશે જુદે નહી, મુખશે કહો નવ જય;
ચીત તમારો પાસ હે, તો કગજ લખે શું થાય. ૨૮

તુમતો જાણ શુજાણ હે, બીજા પડા બળવંત;
કેશર ચંદન કસ્તુરીએ, તુમ સદા ખેલો બસંત; ૨૯

સજ્જન તુમરો સો ગણો, ઝાઝાં આદરી કરૈ;
પ્રાણ તુમારી પાસ હે, ખોળીયું ઇહાં ફરૈ. ૩૦

કાગજ થોડો હીત ઘણો, મોસે કીયો નવ જાય;
રતનાગર સાગર ભર્યો, ગાગરમાં ન સમાય. ૩૧

કાગદકો લીખનો કાશો, કાગજ બોલા ચાર;
હમ તમ જીસ દીન મીલનગે, તે દીન જુગમાં સાર ૩૨

કાગદ તાકુ લીખી, જો કછુ હોય સંદેશ;
મનમાં દીલમાં દુર નહી, તાકુ કાહાં સંદેશ. ૩૩

પ્રીતમ હમસે બોહોતફા, એશી ન કરે કોય:
સજજન એશી કીજીએ, જે પીર ના હાંશી હોય, ૩૪
પ્રીતમ પતીયાં જો લીખુ, જો કછુ અંતર હોય;
હમ તમ જીવડા એક હે; દેખનકું તન દોય. ૩૫
પ્રીતમ તોરા દરશ બીન, મોકુ ભયો જે દુખ;
શો દુખ પરમેશ્વર લહે, કયાં જઈ કહુ મેં મુખ. ૩૬
પ્રીતમ તોરે દરશ બીના, રહ્યો ન જાય પલ એક;
ચીત અટકતો એકસેં, ઓર તો મીલે અનેક, ૩૭
પ્રીતમ કે ગુણ બાણ, હઈએ અમારે ખુચ રહે;
કાઢત નીકસે પ્રાણ, લાગત તો જાનો નહી હે. ૩૮
પ્રીત કરી સુજાણસે, બરજત લોક અજાણ;
તારી તોરે કરમકુ, જાશે બદો પ્રાણ. ૩૯

સાખી ૧ લી.

મેહેલે પધારો મારા રાજ. એ રાગ.

રૂપાળી રાધારે, ઊભીરે રૂપાળી રાધા;
મારા સમ ખાધારે, ઊભીરે રૂપાળી રાધા. ટેક
રાધાશુ ચીતે રહયાં, પરતાપ મારો પ્રાણ;
ચંદ્ર વદની ચાતુરા, મનેવાગ્યાં તારાંનેન બાણ. ઊ૦ ૧
ભંમર ભ્રગુટી શોભતી, કટાક્ષ કીકી કોર;
ચપળા ચંચળ ચાલની, તું તો મારા ચીતડાનીચોર. ઊ૦ ૨
વાંણી રાણી વ્રજ તણી, લાગે રસિક રસાળ;
ઝમકે ઠમકે હિંડતી, માટે મોહોણું મદન ગોપાળ ઊ૦ ૩
કુચકોળ કરકટી, સોભિતા સોહાગ;

મન મોહિતી માન્યની, તારો ચોટલો કાળુડો નાગ. ઊ૦ ૪
લાગું તારે પાવલે, ધાવલે હુંછું શામ;
સાંભળી રીઝયા રાધિકા, વીનવેછે વલ્લભરામ. ઊ૦ ૫

સાખી ૨ જી.

મેલો કેડો મારા રાજ, કાન મારો, મેલોને કેડો;
છોડો છેડો મારા રાજ, કાન મારો, મેલોને કેડો. ટેક
વાલા ન રોકો વાટમાં, શાંમશું કરો આળ;
સમજીને રહો વેગળા, નહિં તો ખાશો મુખની ગાળ. કા૦ ૧
કાના કપટ કયમ કરો, મ્હોડું શું પલકાય;
મટુકી મારી ફુટશે, માંપાણીપર મહી ઝલકાય કાન૦ ૨
અમને લાડ ગમશે નહીં, દુર રહો નંદ કુમાર;
અછુકલા શું થાઓછો, મારો તુટે મોતીડાનો હાર. કા૦ ૩
હું કહીશ તારી માતને, રોકી રસ્તા માંય:
આઘા રહો અલબેલડા, મારી ટીલડી ભુંપડીજાય, કા૦ ૪
છાશદઘી ઢળી જશે, ભીંજાશે નવરંગ ચીર;
હું તમારી બેનડી, વાલા તમે હમારા વીર. કાન૦ ૫
એવું વાયક સાંભળી, હરીયે મેલ્યો હાથ;
ગોકુળ ગોવિંદ સંચર્યા, એતો વ્યાસવલ્લભનોનાથ. કા૦ ૬

સાખી ૩ જી

કેમ રીસયા મારારાજ, કાનતમે કેમ રીસાયા;
ઉતારી માયા મારા રાજ, કાનતમે કેમ રીસાયા. ટેક
મોહનનું મ્હોડું શું ચડયું, હું રહુંછું રાંક;
મુજ ઘેર નથી આવતા, એવોશો પડયો મારો વાંક. કા૦ ૧

હું તો રહીતી ટેકમાં, ભાગ્યું વેણે વ્રત;
મોહની નાંખી મુજને, પાછાં તરછોડી મેહેલ્યાંવ્રત. કા૦ ૨
કપટી કાળાં માણસો, પડશો કિયો સંગ;
આવું જો હું જાણતી, તો શીદ સોંપતમારૂં અંગ. કા૦ ૩
મુખેથી મિઠું વચ્ચ, આવતા મારે ઘેર;
અમૃતભ્રમતાથી સેઈ લીધું, દિસ્વા સેજ માંડયું ઝેર. કા૦ ૪
એવી વિનતિ શાંભળી, હરીબેઠાઅબળા સાથ;
દુખ ભાગ્યું દયાળજી, એવો વ્યાસવલ્લભનો નાથ. કા૦ ૫

ગરબી

ઘેલી કરીરે ઘેલી કરી આજ અલબેલે ઘેલી કરી. ટેક.
કાંઈપણ જાદુ કૃષ્ણેકર્યું, માટે ગાંડી થઇખરેખરી. આ૦ ૧
પભુની પુંઠે કરૂછું નીંદા, પણ મુખદેખી જાઊં ઠરી. આ૦૨
શ્યામના સંગમાં લજ્યા મેલી, માબાપથી હુંનહીં ડરી. આ૦૩
અંતરંગરમી મુકયાં રઝળતાં, સ્નેહ કરીને દાધીછરી. આ૦૪
હવેતો હરજી નથી બોલાવતા, પણ હુંરહીછું ધ્યાનધરી. ૫
એ ચતુરવિનાનથીચાલતું, મ્હોડું જોઊંછું ફરીફરી. આ. ૬
રાત દહાડો લે લાગી લાલની, પ્રેમનીપીડાયેજાઊંછું મરી. આ૦ ૭
વ્યાસવલ્લભનોકપાઊંકપટી, અંત મુજનેપરહરી, આ. ૮

ગરબી

મેલા મોહન મારી માટલી. ટેક.
મારે જવુંછે વેચવારે, જળજમુનાની તીર;
ઝરમર મેહુલો ટમટમે, હારે ભીંજાયનવરંગચીર; મેલા૦૧
અમારે જવુંછે વેચવારે, સાંમો જમુનાનો ઘાટ;

આળ નાંખીને અલબેલડા, તપેમાથે મઈનું માટ; મેલો૦ ૨
વનવગડે નવ વેરીએરે, કોઈ નારીનો સાથ;
મુંએ માગો તે અમે દીજીએ, હરજી મુંકોદો હાથ; મેલો૦ ૩
ગોરસ પીવા સારૂ પ્રીતથીરે, આવ્યા અમારીપાસ;
અરથ એ નહી સરે કરો, એવી મુકીદો આશ; મેલો૦ ૪
હરી બોલ્યા શુંશું સુંદરીરે, મારૂ દાણછે આ વાટ;
લીધાવીના છોડું નહી, ફોડ મૈકેરૂં માટ. ૫
ગોવિંદે ગેડી કરમાં ધરીરે, તાણ્યું માટ ઢોળ્યું મહી;
ગોપી ગીરધર પાયેપડયાં, આવું કરવું ઘટારત નહીં, મેલો ૬
રાધાયે તે ગોરસ ગોવીંદનેરે, પાયુ તેણરે ઠાર;
પોતે રાધા રીસાવીયાં, હરખ્યા દેવ મોરાર; મેલો૦ ૭
રાણી મનાવા કારણેરે, કૃષ્ણ બોલ્યા વચંન;
તુજ સરીખી બીજી કો નહી, રાધા ગુણ રૂપને ધંન, મેલો ૮
રાધાજી તારો ચોટલોરે, જાણે બાળુડો નાગ;
મુંખ શીસ સોહામણું, રૂડો કોકીલાગો રાગ; મેલો ૯
કાને ઝાલ ઝબુકતીરે, નાકે વાળી રસાળ;
મુંખ પુનમનો ચંદ્રમા, ભલુ શોભીતું ભાલ; મેલો ૧૦
આવાં વચન કહીને વીઠલરે, મનાવ્યાં રાધાજી તે ઠાંમ
કરજોડી કેહેછે મુખથી, એવા દાસ દયા રામ, મેલો ૧૧

વસંત

કયમ ભરીએરે કયેમ ભરિયે, જળજમુનાકો નીર.
નંદકુંવરકેડેપડયો. ટેક.
હુંતો ઓઢાં થઈ આવી રહું સામો આવે.

સામો આવેરે સામોઆવેનંદજીનોલાલ. નંદકુંવરકેડેપડયો. ૧
હાંરે વ્હાલો તારો મારે પીચકારીઓ. આવી વાગે.
આવીવાગેરેઆવીવાગે.આવીવાગેમારાતનડામાંતીર.નંદકું ૨
કે મુને રોળીચોળી ગુલાલમાં. વણસાડયાં
વણસાડયાંરેવણસાડયાં. મારાચોળીનેચીર. નંદકુંવરકેડે ૩
હાયાં હરાયાં તે દીન હોરી તણા. એ હરાયા.
એ હરાયારે એ હરાયા. નંદજીનોરે બાળ. નંદકુંવરકેડે. ૪
કે મુને દાસ દયાના શ્વામી મળીયા. તેણે દીધાં.
તેણે દીધાંરે તેણે દીધાં. મુને ધારણધીર. નંદકુવરકેડેપડયો ૫

રાગ કેરબાનો

બનમેગુજરીયાંલુટી. આહિરિયાંલુટી, લુટીલુટી મદનગોપાળ,
બનમેગુજરિયાંલુંટી. ટેક
કંચનકે કળસ દોઉલટે, હાંરે લુટીઅધરકોલાલ, બનમે, ૧
ચોરયો ચિત સુધબુધલીની, કરડારી બેહાલ. બનમે૦ ૨
જાકો જાયસો સમકોઊરોવેયાતેબઇહુંખુશાલ. બનમે ૩
દયાપ્રીતમરસપ્રેમલુટારે, કીનીનેનનમેન્યાહાલ. બનમે ૪

રાગ કેરબાનો

મીલને સુદામાજી આયે.સુદામાજીઆયે જાકરકહિયોસમાચાર
મીલને સુદામાજી, ટેક
મુષ્ટીએકતાંદુળલાયે, બીનેબગલછુપાય, મીલનેસુદામાજી, ૧
ફાટેતુટેબસ્તરપેને,જાનોબાબાજુકોમેહેલ, મીલનેસુદામાજી,૨
હમહસપુછેરાણીરૂકમીની,કોનદેશતુમ્હારોકોનગામ, મીલ, ૩

બાળપણકેમિત્રહમારે,ભનતેએકનિશાલ, મીલનેસુદામાજી, ૪
ફાટીતુટીઝુપડીહમારી, ગુણગાયેદયારામ, મીલનેસુદામાજી ૫

ધોંસા.

મેરા પ્રભુ કરૂણ ચંદ્ર બંકા,
જગત મેં હે જિનકા ડંકા,
બ્રહ્મ સિવ સેસ સીસ તારા,
ઉસીપર નહિં કોઇકા જોરા,
સીસપર મોર મુગુટ રાજે,
મધુર ધુનિ મુખ મુરલી બાજે
દેખી મુખ કામ કોટી લાજે,
ગોપિકા મંડલ મધ ગાજે,
નામસો પાપ તાપ જાવે,
ધ્યાનસો મન બંછિત પાવે,
યહી ફાકડા મેરા માશુક,
દયો ઉસીપર અખંડ આશુક છ ૨૮ તુહી તુહી

વસંત.

નવ ફીજેરે નવફીજે નવફીજેરે આલ,
મારાતમુખનીમાહાવજીખરીબાશો, ગળીગળીખાંડરીગાળ,
જયેમજયેમવારૂવિઠલા, ત્યેમતમને તમનેબહુતાન, ટેક
વેચાતાં લીધાંવશંતમાં અતીકરવા હમારાં અપમાન,
છેલ છબીલા નંદના નવ ફીજે,
જ્યાંલગી સામળા સાંખી રાખુછુરે લાજ,
આજઆવ્યુતુંનેઆવડુંગોવાળાગોવાળીયાનેલાજ, છેલ ૨

હાંરે વ્હાલાસાસુડી સુળીયણો નણુદીનો નણુદીનોરે ત્રાસ,
માંયે તે મેહેણાં સોકનાં રેહેવુ પરણ્યાની પાસ, છેલછબી ૩
મફત ગુલાલ મળશુ તને કેસુડી, કેસુડીનોરંગ;
રંગ વિનાયાઈ ધાઈને અરજોછો, અબળાનુરે અંગ, છેલ ૪
હમોઅબળાના ભલાંનથી સબળાછો સબળાછોરેશ્યામ,
દયાનારે પ્રભુ સામળા, સમજયાનુ એકામ, છેલછબીલા;

અક્ષર શગાઇના મહીના.

"મારૂ શોનાનુછે બેડુંરે, છેલ છબીલા છોગાળા,, એ શગ
મહિનો ૧ સો.

અશાડે અમને મેલીરે, અલબેલા અળગા વશિયા,
શંદેશો કહાવેશોનોરે, શોહાગી સુંદર રશિયા. ૧
મોહન મથુરામાં માલેરે, મનમાંરૂ દાજે મરમે;
બ્રજવિનતા વેગે વજમારે, વાલમવીના વીચરમે. ૨
હેમને હીંદાળે હીંચેર, હિરની દોરી હું તાણુ;
હેરખાંતી હઈએ હેતેરે, હરિનો મહિમા હું જાણું. ૩
કુબજાની કાઈ કેવીરે, કૌતક કરતી કેમ ડરિયે;
કહે પરભાશંકર કહાણીરે, કાન કંથ વણ કેમ કરીયે. ૪

મહીનો ૨ જો.

શ્રાવણની શોભા સારીરે, શામળિયો શનમુખ શાચે;
શારી શોગઠડાં શોભેરે. શોનાનાં સુંદર રાચે. ૧
ચતુરાઓ ચોપે ચાલેરે, ચોશાર ચેતી ચિત ચાહિને;
ચમકતી ચાલે ચપળારે, ચતુર ચતુર પાન ચાવીને. ૨
રૂપાના રૂડા પાથારે, રૂપાળા રૂપે રૂડા;

૧ઝની રૂપાળી રૂચેરે, રૂમઝુમ રૂમઝુમ પગ તોડા. ૩
કસ્તુરી કેશર કુમકુમરે, કપોળે તીલક કરતી;
કહે પરભાશંકર કહુછુરે, કામ કાજ કાંઇ નવ કરતી. ૪

મહીનો ૩ જો

ભાદરવો ભયનો ભારેરે, ભારેભિડ તે કેમ ભાગે;
ભવનમાં ભુખ ને દુખરે, ભય ભવનો ભોગી ભાગે. ૧
ગગનમાં ગેબી ગાજેરે, ગડગડતો ધમ ઘોર ઘણો;
ગિરિ ઊપર ગાજે વાજેરે, ઘોર ઘણો મોર ગાનતણો. ૨
બપૈયા બોલે બોલરે, બેરા બિહારી બાગ હતી;
બંશીબટ બીલી લીલીરે, બાશ બરારો બેશ મતી. ૩
કાજળનું કરતી ટપકું રે, કુબજાએ કામણ કીધું;
કહે પરભાશંકર કૈતકરે, કરૂણાકરિ કેશું કીધું. ૪

મહીનો ૪ થો

આરોગ્ય ઓધવ આવ્યારે, અબળાને આનંદ અતી;
પુછેછે પ્રીત પ્રીતેરે, પિયુ પ્યારામાં પ્રેમ મતી. ૧
શંદેશો ઓધવ કહેછેરે, શૌ સુંદરિયો શંતાખે;
ખુશીમાં એલે ખેલરે, ખમાખમા કરિ શાઉપોખે. ૨
તમને તલખેછે ત્રીકમરે, તન તો ત્યાં મન તમપારો;
મુજને મોકલીયો માનેરે, મનમાં રામાગ્યા કરમારો. ૩
કૃષ્ણને કાને કુંડળરે, કેશવ કમળા કરધારી;
કહે પરભાશંકર કુશળરે, કલ્યાણ કહાવ્યું શુભકારી. ૪

મહીનો ૫ મો

કારતકની તક છે શારીરે, કાનકંથવણ કેમ કરિયે;

કેશવ કાગળ કાંઈ કટકોરે, કેહેણુ નવિ કહાવ્યું કેમ કરિયે. ૧
લાખ્યો લેખણુ લખતાંરે, લાલ લિલા લવલેશ લહી;
લેપન લેલાટે લાલરે, લીલમ લેતા લાલ અહી. ૨
મુકતામાળા મનમોહનરે, મોરમુગટ મોરલી મારી;
વાંશલડી વેગે વ્રજમાંરે, વાતા વાલમ વનપ્યારી. ૩
કષ્ણ કષ્ણ મુખ કરતીરે, કરમે કપટી કેમ થયા;
કહે પરભાશંકર કાનરે, કુબજા કુળમાં કેમ ગયા. ૪

મહીનો ૬ ઠો

માગશરે મળવા મનરે, મોહનને મારૂં માન્યું;
જીવનને જોવા જઈએરે, જળજમુના જરિ લેઈ જાનું, ૧
નથિ નાથ વિનાનો નેડોરે, નયણે નિર નિર્મળ નેવું;
નટવર નાગરને નિરખુરે, નિર્મળ નખ શિખ નુર તેવું. ૨
નયણે નીંદ્રા નવ આવેરે, નટવરને નેહે નિરખું;
નાનડિયો નંદાનંદરે, નૌતમ નિત્ય જોઈ નિત્ય હરખું. ૩
કઠણ કહેવું છે કેણુરે, કડવું લાગે કેમ કરિયે;
કહે પરભાશંકર કહેવુરે, કડવેથી કાંઈ નવ ડરિયે. ૪

મહીનો ૭ મો

પોશે પ્રીતી નવ પાળીરે, પીતળ પ્રીત પોથી તેવી;
પળપળમાં જુદો પાડરે, પરાયાની પ્રીત એવી. ૧
મે જાણ્યુ મોહન મારારે, માંખણમાં શાકર માગે;
મેવા મીઠાઈ મુકુરે, મર્મ વચન મુજને વાગે. ૨
મામામારે મેં જાણ્યોરે, મસ્તક મામીને નમીયા.
શોધી લીધી શીદ આશીરે, શીશું શારા સઉ ગમિયા. ૩

કદમ કદળી એ કેશવરે, કોકીલા જેમ નાદ કરે;
કહે પરભાશંકરપ્રીતંરે, કોટિક કંદ્રપ રૂપ ધરે. ૪

મહીનો ૮ મો

માહ મહિને મોહન મીઠારે, મુખ મોરલી મીઠી વાતા;
મુખ મધુર મધુર મલકાવેરે, માતંગથી બહુ મદ માતા. ૧
છબીલાને છોગાં છાજેરે, છાશાપિતા છેલો છાની;
છળભેદ છાની રીતેરે, છેલ છબી છે નહી છાની. ૨
ઘરમાંના ઘીના ગાડુરેં, ઘણા ઘુશાથી ઘુમેડે;
ઘી ખાતાં ઘરમાં ઘેરૂંરે, ઘુઘવતા ઘણું મુખ મેંડે. ૩
કાનુડો કામણગાળોરેં, કપટી કાળો સઉ કહેતાં;
કહે પરભાશંકર કહેગુરેં, કર્મકથા કહુછું કહેતા. ૪

મહીનો ૯ મો

ફાગણમાં ફેરા ફરતીરે, ફુલફુલાંફુલ બાગ ફુલી;
ફુલની ફસેતો ફરતીરે, ફરે દિને રહયાં ફુલ ફુલી. ૧
ચંદન ચંબેલી ચંપારે, ચકોર ચહાતા ચોકવિષે;
ચિતમાં ચાલેછે ચિતારે, ચતુરભુજ ચોદેશ દિશે. ૨
થાવર થાપન થર થાપીરેં, થંભ વિષે થાપન થાપ્યું;
જંગમ જળ થળમાં જીવનરે, જપમાળા જપમાં જાપું. ૩
માળા તો મારા મનનીરે, મુખ મોહન મોહન કરતી;
પરભાશંકરના સ્વામીરે, મુખથી રામા ઉચરતી. ૪

મહીનો ૧૦ મો

ચઇતરમાં ચિતડુ ચમકેરે, ચંદન હું ચારે અરચુ;
ચંપકની માળા ચોશરરે, ચતુરને ચોખા ચરચું.

:મપળાને આનંદ થાનોરે, ઓધવ આસા અધુરી
અરજી અમારી એકજરે, ઓ ઓધવ અમને થુરી. ૨
મુજને મુકીને મોહનરે, મન માન્યું કુબજા કરમે;
દરદેથી દિલમાં દાજુંરે, દીનદયાળુ દુખ ધરમે. ૩
કર કંકણ મુકું કાઢીરે, કુમકુમ કાંજળ નથી કરતી;
કહે પરભાશંકર કપરુંરે, કરમ કટણની કઠણ ગતી. ૪

મહીનો ૧૧ મો

વૈસાખે વાયુ વાનીરે, વીંજણણ વેગે વજમાં;
વાંશલડી વેગે વાતારે, વાલમ પ્યારી વન ધનમાં. ૧
વાલમ વનિતા વીશારેરે, વનિતા વાલમ નવ વિશારે;
વ્યાકુળ વ્રજ વનિતા વ્રજમાંરે, વરાકીધાં વળિ કેમ વિશારેર
ધુળધાણિ થયો છે ધંધોરે, ધારણ ધામ ધિર ન ધરી;
ધન્ય ધન્યરે ધન્ય ધન્ય તમનેરે, ધીંગડમલ ધંધા ધારી. ૩
ફંદીને ફેલજ ફાવ્યાંરે, ફોગટ ફેરા હું ફરતી;
ફાવ્યું છે ફરવું ફેલેરે, ફુલ લઈને હું ફરતી. ૪

મહીનો ૧૨ મો

જેઠ જગજીવન જાણુરે, જુઠા જગમાં જીવનજી;
જુવંતી જુઠા જાણેરે, જેઠ જેઠાણી કરશનજી. ૧
સાસરીયાં સરવે શાચારે, શીખામણ શાચી દેતા
સાસુની સીક્ષા સાચીરે, સરશ શાચી તે કહેતા. ૨
સેજડીયો સુની પડીઓરે શુગંધી સારી આપે;
શોપારી સારો સારીરે, શોવરધન સુડી કાપે. ૩

ઠાકોર ઠામ ઠિક ઠશિયારે, ઠોર જમતાં ઠાઠીને;
ઠિક પ્રભારામના ઠકોરરે, ઠામ ઠેકાણે ઠરો ઠારિને.

મહિનો ૧૩ મો.

પુરૂષોતમ પ્રેમે પળજોરે, પ્રાણ અમારા તમ પાશે;
પાતળિયા પિયુજો પ્યારારે, પ્રેમકરી આવો પાશે. ૧
ડગમગ ડગમગ ડગમગતારે, ડહાપણ દીઠું ડોટોમાં;
ડીઠું ટરાવીને ડરતારે, ડગતા ડુંગર ચોટોમાં. ૨
ટપકાં ટીલામાં ટપકીરે, ટેકે ટેડી ટોપ ધરે;
ટીંખળને ચડકે ટોરરે, ટેકાથી લોક ટોક કરે. ૩
હરિ હરાતા આવ્યા હળવેરે, હું હૈયામાં હેત ધરી;
હરિ પ્રભાસંકરને હેતરે, હળ્યા મળાછે હેત ભરી. ૪

ગરબી.

ગીરીધારીરે વાત કહુંછું વીચારો,
મુને મોહન આંખ્ય ન મારો. ૧
મુંને જાતારે મારગડે સીદ વારો,
મારો પાલવડો નવ ધારો. ૨

વ્હાલ, મુને શેકાને શું ઉભારો,
જુઓ જુવે છે લોકો હજારો;
આશો પડો સ્વભાવ નઠારો;
વનમાળીરે થારો ઘણો ફટકારો; મુને૦ ૧
પ્રભુ મારારે આંમ ન કીજે વાટે;
ઠીક રહીએ પોતાને ઘાટે; ૨

નથી મળતીરે પ્રીત બજારે હાટે,
કાંઈ જોર જુલમને સાટે, ૩

જુલ. નથી જાણતા ધર્મ હમરો,
અમો અબળા લાજનો ભારો;
નથી રાખતા કાંઈ એક આરો,
રસીઆજીરે પ્રીત તણો પંથ ન્યારો. મુને ૧
હજુ સાંખીરે રહીશું વાલમ વારૂ,
પછી હાવાં કહીશ નકારૂં. ૨
નથી કેહેતીરે હું સમજી શા સારૂ.
મુને લાગેછે કાંઈ ઘર પ્યારૂં ૩

જુલ. પછી જાશે ભાર તમારો.
નહી વાંક લગારે હમારો,
એમાં લાભ નથી કાંઈ સારો,
અણબોલારે છાના માના સીધારો. મુને૦૩
પાતળીયારે વાત કહું એક છાની,
તમે સાચી લેજો માની. ૧
મધ્ય રાતરે મંદીરીએ પ્રભુ આવો,
શું બેસો લાખેણા લાહાવો.

જુલ. પછી રાખશો ના કાંઈ ઉધારો,
મારા જોબન મદને ઉતારો;
મારા તનના તાપ વીદારો,
ગુણવંતારે જીવમારોતે તીહારો. મુને૦ ૪

૬૩

ગરબી

કપરનો જોડો.

અલીહારીને વીઠલનું મુખ ન્યાળી,
મુને લાગી એ શું તાળી;
છુબી જોઈનેરે શ્યામ સુંદીર લટકાળી.
એની સુરત છેલ છોગાળી,
આજ મળીઓરે વાટે જતા વનમાળી.
મુને વાંકી નજરે ભાળી.

ઝુલ. મુને ત્યારેનું તો કાંઈ થાએ,
મેં મુખડે ના કેહેવાયે;
મારો જીવ ઝકોળાં ખાએ,
ગઈ વારીરે સુધ બુધ સરવે ટાળી. મુનેલાગી, ૧
અલબેલરે વાળયો વાંકો અંબોડો,
કાને કુંડળનો છે જોડો;
મલકાવીરે મુખડું હસતો થોડો,
કરે આંખ તણો મચકોડો.

ઝુલ. હીંડે હંસગતી ઠકરાળી,
હાથે વાંસલડી છે રસાળી;
તનકોમળ ને વય બાળી,
વશ કરણીરે કીકી કામણગાળી મુને લાગી, ૨
નથી એવોરે આંજ કોઈ દીઠો,
મુને મોહન લાગે મીઠો;

મુને ઘરમાંરે ઘડી પળ તો નથી ગમતું,
મારું ચીતડું રહે છે ભમતું,
જુલ. વાગે રાત દીવસ ઝણકારા.
રહેતા પતાશા આણકારા,
મોહજાશું તાસા શણકારા.
કાલજડુંરે કોરી ધરણી ઢાળી મુને લાગી.
સખી મારીરે પાવલડે કાંઇ લાગું,
બેઉ કર જોડીને માગું;
મુને મેળવરે એ રશીઓ રૂપાળો.
પ્રભુ ચીતચોર નંદનો લાલો.
જુલ. મળું મોહનને મન મેલી,
રમું રાસ કરું રત કેલી.
મારી જોડી બને છે અલબેલી,
તુંને આપું માળારે તે રતનાળી મુને લાગી.

ગરબી.

ઓ હરજીરે હૈઆમાં હાશ છે મુને;
પણ મુખ કહું કહુ તુને;
મન ગમતારે, મોહન મુજને મળીએ;
હાંશી કરતા પંથ ન પળીયે;
જુલ પંથે પળતાં હાંશી દુખ કારીરે;
જગત જોઇ વદે વીભી ચારીરે;
માટે ગાલવું જેવાર વીચારીરે;

છો ડાહ્યારે દારના દુઃખ વિડારો;
હશી હશીનેરે ચીત ચતુરાનાં ચોરો;
વિશ્વ કહેછે કપટી કીશોરો;
નથી ચાલતોરે તમપાસ કોઇને જોરો;
કેહેછે છુટકેલ નંદનો છોરો;
જુલ સાખ પાડોને છેલ છોગાળારે;
મેલામાન્યની મનહર ચાળારે;
છો મુને વલ્લભ રૂપાળારે;
પ્રભુ પ્યારકરે કાહાડી નાખો કુધારો;

લાવણી.

નરસી મેહેતાની હુંડી

નરસસીં મેહેતા ભગત હરીના જુનાગઢના રહેવાસી;
હુંડી કરાવા અવ્યા ગામમાં ચાર જણા તીરથવાશી;
આવી ગામમાં પુછવા લાગ્યા મોટા મોટા શાહુકારોને,
સાતશે એક રૂપઇઆની હુંડી દરવાકાંની આલો અમને;
સરવે લોક મનસુબો કરીને મોકલ્યા મેહેતા નરસી કને;
એ તમારી હુંડી શીકારશે લાગ્યા મશકરી કરવાને;

જુલ.

નરસાહી મેતાને ગેહેર આવા ચાલી,
બેસારયા ઘરમાં આસન આલી,
મેહેતો વાત પુછે છે વેહેલી.
ક્યાંથી આવ્યા ક્યાં જાઓ છો સેવા;

અમે નીકળા તીરથ કરવા દ્વારકા જઈશુ કાશી;
હુંડી કરાવા આવ્યા ગામમાં ચાર જાણ્ય તીરથવાશી ૧
પરદેશી તો પુછે ફરીને મેહેતા વાત મારિ સાભળજો,
ગેર તમારે રૂપીઆ ભરીએ તેની હુંડી અમને કરિઆલો;
સુરતી એક શીકાની થેલી લઈ કરિ ઘરમાં મેલો,
સાતશે એક રૂપઈઆની હુંડી કાગળ ઉપર લખી આલો;

જુલ.

મેહેતા બઈને પત્ર લખેછે, સામળશાનું નામ ભરે છે;
સુરજની તો સાખ કરેછે, આપશોતો મારીલજ્જ્યા રેહેશે;
કાગળનો કડકો લઈ કરીને ત્યાંથી ઉપડયા પરદેશી. હું. ૩
પરદેશીને પંથે વળાવી મેહેતા વાત સઉને પુછે;
આ ધનને આપણ શું કરીએ અવડાવી દો સાધુને,
ઘી ગોળને ઘઊં મગાવ્યા લાગ્યા રસોઇ કરવાને,
ભાવતાં ભોજન સઉ કરાવી થાલ ધરાવી ઠાકોરને;

જુલ.

સોએક સાધુ થયા એકઠા ઉચકી લીધા સર્વનાં એઠાં,
મેહેતા હુતા તેવા થઈ બેઠા નાહી ધોઈ મંદીરમાં પેઠા;
હાથ જોડીને અરજ કરેછે લજ્યા રાખજો અવિનાશી. હું ૪
હુવે વાત પરદેશીની કહું આવી રહયા દ્વારકાં સહી;
આવી ગામમાં પુછવા લાગ્યા સામલશાની પેહેડી કહી;
આતે ગામમાં નથી સામળશા ગેહેલાછો કે અકલ ગઈ,
તેમ તેમ પેટમાં ફાળ પડેછે રૂપઈઆં મળશે કે નહી;

જુલ.

સોધા સોધી કરે નગરમાં, કોઇ નથી આવતુ નજરમાં,
ઠગ મલ્યો એ જુનાઘઢમાં તીરથ કરવાનું રહુંછે મનમા;
હાથ કપાળે દઇ કરીને ચારેજણાં થયા ઉદાસી, હું ૪
નરસહી મેહેતાનું વચન પાળવા શામળશા રૂપઇઆ લાવ્યા,
સાંમા સામી થયા એકઠા પરદેસી કયાંથી આવ્યા;
અમો નિકળયા તીરથ કરવાજુનાઘઢ રૂપીયા ભરીઆવ્યા;
ખોટી હુંડી લખ્યી આપીને શામળશાને બતલાવા, ૯

જુલ.

અમે મેહેતા સાંમળશાના, લ્યો રૂપૈયા સુરતી સક્કાના;
નથી મેલા છે કોરા કડકડતા, તમારા રૂપૈયા ખરી મેહેનતના;
સાતસેં એક રૂપીયા ગણી આલ્યા, ચાર જણા ત્યાં થયા
ખુશી હુંડી કરાવવા.
શામળશા જેગોપાળ કરેછે, રૂપીઆ તમારા સંભળજો;
ભરીપુરીને પામ્યા રૂપૈઆ, મેહેતાજીને જઇ કેહેજો.
રખે દીલમાં જરા હરખડતા, કામકાજ હોયતો કેહેજો;
રૂગનાથસીંગ સત ગુરૂને સરણે, સાચા ધણીને સમરજો.

જુલ.

ભગતઆધીન રહે ભગવાનને, જેવા મળ્યા નરસી મેહેતાને;
મંછારામ તમારે શરણે, રઘુરામ તો શુ કર કહેતે.
જે નર રહે કાયા કશી, હુંડી કરાવવા આવ્યા ગાસમાં,
ચાર જણા તીરથ વાસી. ૧૨

મીરાચરિત્ર.

મિરાંમન મોહનશું માન્યું; વરિયા વરિયાશ્રી ગીરધર લાલ,
જાણું જગ નથી કાંઇછાનું, જેમલ રાઠોડની દીકરીરે સુણો,
મિડતાએનુધામ, રૂપ ગુણ કોઇ સમોવડ નહિં,
રૂડુધરયુ મીરાંબાઇ નામ, મીરામન મોહન શુ માનુ, ૧
જોશીએ વાંચી જનમોતરીરે, તેમાં લખ્યુ નીકળયુ એહ;
વરશે વિશ્વંભર નાથનેરે, કરશે નંદકુંવરજીશુ નેહ, મિરાં ૨
ઊદયોત પુરનો રાંણો રાજિયોરે, તે સાથે કરીછે સગાઇ;
પરણાવીને વળાવ્યાંસાસરે કાંઇ, લોકીક રીત મીરાંબાઇ; મીરાં
દેવીને દેવા વધામણાંરે ચાલ્યો, વરકનયા સૌકુજન,
રાણે પારવતીજીને પુજ્યાંરે, મીરાંનુતો મોહનમાં મન; મીરા
સાસુકહે સૌભાગ્ય વધોવહુ, નમો શક્તિને પાય;
મિરાંકહે મસ્તક મારૂનહી નમેરે, વિના એક શ્રીગિરિધરરાય,
સાસુ કહે સામું બોલી આજથીરે, મારે નથી એ વહુનુ કામ;
પુત્રને કહયુ રાખો એને પરી, એક નપારૂ રચાવો ધામ; મી ૬
એવું સુણીને મીરાં મગન થયાંરે; ભલુ થયુ ભાગ્યો જંજાળ;
સાધુની સંગે દીનરેન નીર્ગમશુ સુખે, સેવીશુ ગાઇશુ ગોપાળ; મી
નંદાનંદન સાથે ન્યારાં રહયાંરેમીરાં, આવે હરીજન ઘણાઘેર;
નીત્ય ભજન કથા કિરતન ઓછવ, હરીને લડાવે કરેલેહેર; મી ૮
નણદલ આવી મીરાંબાઇનીપાસે, ભાભી આસો માંડયોઉતપાત,
સાસરેરાણાજીનુકુળલજાવ્યુવહુ, મહિયરલજાવ્યાંમાતતાત; મી ૯
અંબર આભુષ્ણ પેહેરો અનુપમ, સજોસુંદર શણગાર,
મેહેલેપધારોરાણાજીતણેરે. રમાડીઝવીલ્યોભારથાર; મીરાં ૧૦

છાપાં તીલક આતુળશીની માળા. નાચો છુટો વેરાગીને વેશ;
સંગમુંડીદોરાખુસતનોરે, રાણાજીતોકરેછુણીકલેશ; મીરાં ૧૧
મીરાં કહે બાઈ કલેશ ટળવાનો, એકજછે ઉપાય;
કેહુંજે રાણાજીને સાધુને સેવેપ્રેમે, નૃત્યકરીને હરી ગાય મીરાં ૧૨
વાંગીસોનું રૂપુ પેહેરે શું સપરશું રે, કહાડી નાખો એકાકડમાળ
છાપાતીલકધરીસાધુમાંબેસો, આલોપેહેરો તુળશીની માળ; મી ૧૩
તમોપણ જાઓ શીદ સાસરે બાઈ, વૃંદાવટાળો શાને દેહ;
મનગમતા મોહનવર સાથેતમો, સરવતજીને કરો સ્નેહ, મીરાં ૧૪
કેહુંજે તમારી માતનેરે રડ્ડ, થયાં ગોવિંદ ગુણ ગાવ
હરિવિના કોટીદેવ સેવશોતોએ, જનમમરણનહિં જાય, મી ૧૫
સુણીએમ છણકવી બીજતીરે બાળા, આવી બાંધવની પાસ;
એબાઈ બાબીકડેછે થાઓ વેરાગી સહુ, મુંડીદોરાજ અવાસ; મી ૧૬
એવું સુણીને આવ્યો રોસરાણાને, પ્રેરયો સેવકમીરાંને અવાશ
લાવો ખબરછે શારંગમાંરે, કોણકોણબેઠું છે એની પાસ; મીરાં ૧૭
અનુચરે આવી એમ કહ્યું જે, નથી બીજુ માણસ આવાર
રાણાજીસાથે ક્રોધપુરવબીજ્યોછે, ઘરમાંથઈ રહ્યો જે થેઈકાર; મી ૧૮
સુણતામાં રાણોથયો રાતોરે પેંચી, ખડગધાર્યોછે તેણીવાર;
વેઠો મીરાનેમારુંએ કયોરે ક્રોધ, આવેના ખાઈ દિવાંદવાર; મી ૧૯
આવીજોયું તો મીરાં એકલીરે, પ્રભુએ એને નાદીધુ દરસન;
પુછ્યું મીરાંને પેલો પુરૂષ ક્યાં છે. તાહારે લાગ્યું છે શું લગન; મી ૨૦
ક્યાંછે પુછો શું સસારોપ માંરે, તેતો સઘળે વસેછે ભરપુર
ધ્યાનમાં જુવે જોગી પ્રેમી પરત્યક્ષ દેખે, રહેછે દુષ્ટથકી દુર; મીરાં ૨૧
કહાડી નાંખોજી આકપટ, મુંગે નીરમળ કરો મન,

પ્રેમભક્તિએ પરીક્ષા મહીં મેં જોઈ તાત મને; થાય તેના દરશન; મીરાં ૨૨
એવું સુણીને આગ લાગી ઘણી રે, પણ ભાવના આણ્યો રે ભૂપ
ક્રોધ કરીને શહુ સ્હાવા વરે એ કેવે, દીઠાં મીરાં નાં બે રૂપ; મીરાં ૨૩
તો એ મુરખ સમજ્યો નહિ રે, મનસાથે નાખ્યો વીચાર;
બીજુ ખડગ એણે ખેંચ્યું તાણી રે, હરિએ દેખાડી મીરાં ચાર; મી ૨૪
જો એ પડયો પાછો ફર્યો રે રાણો, આવ્યો પોતાને ઘેર;
વિષનો પ્યાલો ભરી મીરાંને મોકલ્યો; પીજ્યો કહાવ્યું રાણાએ આણી ઝેર
લીધો મીરાંએ મન મગન થઈ ને રે પ્રભુને, દેખાડી કરયું વિષપાન;
અમ્રત સરખું થઈ ગયું રે એને, સમરથ ધણી ભગવાન; મીરાં ૨૬
મીરાંબાઈ આવ્યાં વૃંદાવનમાં રે પ્રેમે, નીરખ્યા શ્રીવ્રજરાય;
શ્રીજમુનાપય પાન કરયું ને કરી જીવગોસાંઈને કરી શિક્ષાય; મી ૨૭
હરીજન જાણી મીરાં મળવાનું કહાવ્યું નાજોઈ સ્ત્રીનું મુખ;
મીરાં કહે સારૂં થયું સવારૂ મુજને, પરપુરૂષ જોએથી દુખ. મીરાં
આજ લગી હું એમ જાણતી જે વ્રજમાં, કૃષ્ણપુરૂષ છે એક
વૃંદાવન સિંહજીપુરૂષ રહ્યા છે તેમાં, ધન્યત મારો વીવેક; મી ૨૯
એવું સુણીને ગ્લાની પામી પારે, જીવગોસાંઈ મલ્યા છે સામા ધાઈ;
હળીમળીને હરીની વાત કરીને આવ્યાં, મેવાડ દેશ મીરાંબાઈ; મી ૩૦
ફરી તઈ આરી ચાલ્યાં દવારકાં, પ્રેમે નીરખ્યા શ્રીરણછોડ;
વાસ પુરીને પ્રભુની પાસે રહુ પાંસદા, પહોંચ્યા છે મનના કોડ; મી ૩૧
પાછળ પસ્તાયો રાણો તેથી રે, ગયું ભાતથી મનનું ઝેર
મુખે માગે તે આપું તેહને જે કોઈ, લાવે મનાવી મીરાં ઘેર; મી ૩૨
ઉપરાઉપરી તેડાં કર્યા રે, આવીને લાગ્યા સહુ પાય;
માજી પધારો મેવાડમાં વેહેલાં, રાણાજી તો અંન ન ખાય; મી ૩૩

જ્યારલગી તમોરેહેસો દવારીકાંરે, ત્યાંલગી કરૂ અપવાશ
આગ્રહદેખી મીરાંવિદાય માગવાને, આવ્યાંશ્રીપ્રભુજીનીપાસ,મી
હરીએ હકીકત સાંભળી નેહસી, ચાંપી રૂદીયા સાથ
શ્રીકૃષ્ણસ્વરૂપમાંસમાઈગયાંરેમીરાં, જેજેશ્રીદવારીકાંનાથ,મી ૩૫
ચરિત્ર એમીરાંબાઈનુંરે જેકો, સીખે સાંભળેનેગાય;
પ્રેમભકિતતેને મળેનેતુટે દયાનોપ્રીતમવ્રજરાય; મીરાંમન
મોહનશુમાન્યું ૩૬.

છેલ વીરો ગીત ૧ લું

હાંરે અલ્યા વાંકી ન પહેરિએ પાઘડી,
હાંરે તારી પાઘડી તે પાટુંઓ ખવરાવશે જીરે
વેગળો રહે વરણાગીઆ.
હાંરે અલ્યા નેણ કટાક્ષ ન કીજીએ
હાંરે તારાં નેણલાં તે મેણલાં મરાવશેજીરે. વેગળો૦ ૧
હાંરે અલ્યા બંગી પેલાટ નહી લીખીએ,
હાંરે તારિ બંગી તે કુઢંગીમાં કઢાવશેજીરે. વેગળો૦૨
હાંરે અલ્યા પાન બીડાં નહી ચાવીએ,
હાંરે તારાં પાન તે ભાન ભુલાવશે જીરે. વેગળો૦ ૩
હાંરે અલ્યા વગર વીચાર્યું ન બોલીએ
હાંરે તારૂ તોલ બોલવા થકી થશેજ્ને વેગળો૦ ૪
હાંરે અલ્યા વીશેશ કેશ ન વધારીએ
હાંરે તારા કેશ તે વેશ ભજાવશે જીરે વેગળો૦ ૫
હાંરે અલ્યા કડકડતાં કેડીઆં ન પહેરીએ

હાંરે તારાં કેડાઆં તેખેડીઓ જડાવશેજીરે. વેગળો૦ ૬
હાંરે અલ્યા વેઢે મઢીશ નહી આંગળાં
હાંરે જશે વેઢ બનીરા ઢેક જાંગલાંજીરે. વેગળો૦ ૭
હાંરે અલ્યા હીરકોરી ધોતીઓ ન પહેરીએ,
હાંરે તારી ધોતીઓ તે ફુળ ચલાવશેજીરે. વેગળો૦ ૮
હાંરે અલ્યા ચમચમતી મોજડી ન પહેરીએ,
હાંરે તારી મોજડી તે રોજડી ખોવરાવશેજીરે. વેગળો૦ ૯
હાંરે અલ્યા ખભે દુશાલા ન નાંખીએ;
હાંરે તારા દુશાલા તે નામ ડબોવશેજીરે. વેગળો૦ ૧૦
હાંરે અલ્યા અતર ફુલેલ નહી વોહોરીએ;
હાંરે તારાં ફુલેલ તે તેલ કઢાવશેજીરે. વેગળો૦ ૧૧

કજોડાની લાવણી.

ઘર જોડી ન મીલી સખીરી મે જુવાન બાલમ છોટા;
હારો દોશ દેઉ પુરવ મે પાપકીયા મેને ખોટા,
પહેલે આને ચલી સાસરે રહતેમે કપડા ધોયા,
ફરી ખુશીશે ખુશીશે જાય મેહેલ દીપક જોયા;
નાઇ ધોઇ મેને શીર ગુથયા પલંગ મેને બીછવાયા,
ઉશી પલંગપર છોટારા બાલમ આયા;
બાલમ આવકે મુજે દેખ ઉશીકા દીલતો ગભરાયા,
મને ઉઠાકે દીયે ગોધા તબ વાંતો બાલમ રોયા;
જીસકે ફુટ ગયે કરમ સખીરી મે જુવાન બાલમ છોટા ૧
મા બાપુંકી મેથી લાડકી લડકપનેકી સગાઇ;

મેરા બાપને છોટાસા બાલમસે કોઇ સગાઇ;
ધન દોલત ના પાવે પરદેસ કુવેમે ડબોલદઇ
મેરા બાપને છોટે બાલમશે પરણાઇ;
જીસકે કુટ ગયે કરમ સખીરી મેજુવાન બાલમ છોટા. ૨
ફાગન મહીના આયસખીરી મે ફાગકોનપે મચાઉ;
મેરે બાલમ છોટા સખી મે ગુલાલ કોનપે ઉડવાઉ;
આલમ સબ સખી કરે મશકરી. બજારમે કેશી જાઉ;
અંમલી બતા હે સખી મે સબ લોકુશે શરમાઉ
જીસકે કુટ ગયે કરમ સખીરી મેજુવાન બાલમ છોટા. ૩
મેરા દીલમે એસા આયા જેર ઓર અફીમ ખાઉ;
સખી મે ફાંશી લેકે ચઢી મેહેલશે ગીરજાઉ;
ભરી મીજલસકો અંદર મેતો કલગીપે સોટા બજવાઉ;
ક્રસ્ન દેવ મહારાજ જીનુકુ ચરન સરન શદારહુ;
જીસકે કુટ ગયે કરમ સખીરીમે જુવાન બાલમ છોટા. ૪

લાવણી.

ચીત્ર રૂપ ચીત વનમાં છાજે ચંપ વરણ ચાત વન ભારી,
પુરબ પુન કોયે જેને કોટીક સોપાવે એસી નારી;
સુડા ચંચસી નાક બનીકે દાંત બને દાઢમ કળી,
જુગ જંઘા ઓર તન અતી કોમળ ચરન બનેજેસી વનક
દળી, નાંજુગ પુતળી કમર છુબેલી દસ અંગુળીઆં મુગફળી,
ચંદ્ર બદન મ્રગ લોચન જેશી અજબ અનરંભાપુતળી,
એસી અદામે જગ મોહયા સુન સુંદરપર બલીહારી,

પુરણ પુન્ય હોયે જના કોટીક શોભાવે એસી નારી પુરનપુન્ય ૧
મુખ બન્યો મેતાબ સરીખો દાંત જડે સબ સોનેરી, પુરન
પાનસે પેટ કહી જે છાની બની કાચી કેરી; કંઠ કોકીલા
કોયલ જેસો મદન કેપને તુજ ધરી, ચાલ ચલે ગજરાજ,
સરીખી જે કોઇ આશક કરતે કેરી; છુટે પલીના ભમર,
બાસકે લંબે બાલ નાગન કાલી પુરન પુન્ય. ૨
મીઠી જુબાસે જગભરમાયા નેનનમે મોહીની મારે, લટક
બનાકે લુટ લીએ જ્યું ચમક રહે ગગનમે તારે; જીસી
આશકાપર નજર દોડાએ તે ઘડી પલકમેં ધર મારે, ઉસ
માયાસે કોઇ બચા નહીકે લપટ રહયા જગ સંસારે; હંસ
મોરકોર કીરત કહીએ જ્યું કોયલસે કીલકારી. પુ પુન્ય, ૩
શોળ સીનગાર બતીસ અળકાર ચોરાશી આશન જાણું,
બતીસ કળા લક્ષણગે પુરી ચીત પદમનીકી નીશાને; કવી
જન જોગ જુગતસે કોનો સમજેગો કોઇ ઇનસાને, રામ કી
રપા હરી ઇછા હરી બીન માલે ન એસી દીલજાને;
શામ પેમગીર કહે સભામે સુન સુંદર પર બલીહારીપુ. ૪

ફુવેડની ફજેતી

પાચે પ્રભુને નમી કહું ફુવેડના ફેલ, સર્વ લોક સાંભળો;
કાનોનો કાઢી મેલ, જુવો ફજેતી ફુવેડ નારની. ટેક. ૧
છે ધોયાની આખડી ને, છે નાયાનુ નીમ;
આ કભારજા કરમે ભાગી, ઘર ચાલે તે કેમ. જુવો૦ ૨
સાસુ દે સીખામણ ત્યારે, સામી વઢવા લાગે;

સમોસાન્જે સુવે તારે, પોર દીવસે જાગે. જુવો. ૩

પોર દાહાડે પડી ન ઉઠે, ઉફરી ન કરે ખાટ;

થાળીઘા એની ઠીકરા જેવી, લોટે વળ્યો કાટ. જુવો. ૪

ગોલીઓ બેટે હ્રારિહાઓ વળી, ખામણુ સેવાળ;

ઘરમાં ન વારીહુ વાળે, ગંદા એના બાળ. જુવો. ૫

ચોણ ના દાતણ કરે, દાંત મેલા ઘાણ;

લોક સર્વે સાંભળો, જઇ કયાં કરૂ વખાણ. જુવો. ૬

બાર જીહાયાંની મા કેવાણી, ગળતે ન આવડે પાણી;

જોવું હોયતો જોઇ લેજો, જુડાણ વીઆણી. જુવો. ૭

ક્રચો કરે રોટલા ને, શાકનણે ખાંણ;

ભેંસમાં ન ઓંકુ નાખે, દાળ મોળી છાણ. જુવો૦ ૮

રસોઇ કરીને ચોક્કા ન કરે, ન કરે અબોટ;

ઊધે માથે હાંડી નાણે કુત્રાં ચાટે લોટ; જુવો૦ ૯

સાસુની ફજેતી ફુવેડ ઘેર ઘેર કરતી;

સાસુ મારો ઓકલડી સા માટે નથી મરતી. જુવો૦ ૧૦

હાથે પગે મેલ વળયા અંગ મેલુ એનું;

મુખે બસે માખીયો તો કામ ચોખ્ખુ શેનુ. જુવો૦ ૧૧

મેલ ભરયો ઘાઘરોને સાલ્લો કાળો મેશ;

ચોણમાં જુવો પડી જાણું કચરાળી બેંરા. જુવો૦ ૧૨

ઓડ બાજયુ ચોટલામાં પડી જુવો લીખ;

જે નરે આ નાર વરી તેનુ જીવતર ધીક. જુવો૦ ૧૩

હુભે સાસુ નણદીને ધણીને હુભે દાહાડી;

ઓળખો નહી તો ઓળખીલેજો, આ નાર જાલાડી. જુવો૦ ૧૪

પુન્ય કરે જ્યાં પાડોશી ત્યાં આડી ઝીભ વાય;
અભીયાગત આંગણે દેખી ઘરમાં નાશી જાય. જુવો૦ ૧૫

દે સીખામણ સ્વામી ત્યારે કુવે પડવા જાય;
લોક કેરા ચોકમાં ફજેતીઓ લુટાય જુવો૦ ૧૬

વોકે પોકે ધણી મારે, તારે દે સરાપ;
જો તને હું જીવ ના આપુતો, તું જ મારો બાપ જુવો૦ ૧૭

આવી ફુવડ દેખી ધણી, બળતો બોલે આપ;
શા માટે આડો ન ઉતરો પરણવા જતા સાપ જુવો૦ ૧૮

આમ કુવડ નાર તણા અવગુણ અલેખ,
દેનારાને દોશ ન દેઇએ કરમે લખ્યા લેખ, જુવો૦ ૧૯

આવી જેને નાર મળી તેનેછે સંતાપ;
તે પુરૂસને માથે આવી પાંચે મળયા પાપ, જુવો૦ ૨૦

નરનારી સઉ સાંભળો કોઇએ મા ધરશો રોશ;
દીઠી હેવી દાખવી દેશો મા મને દોશ, જુવો૦ ૨૧

ચમનલાલનો સાચુ કહે છે ડાહ્યની નજર પુગે;
આનાથી કુવેડ માથે, સીંગડા ન ઉગે, જુવો૦ ૨૨

અજવાળી રાતનુ ગીત.

આશો મારો સરદ પુનમની રાતજો,
ચાંદલીઓ ઊગ્યોરે સખી મારા ચોકમાં.
અગરો મારો દેરા સરનો દેવજો.
સાસુડી દેરાશર કેરી પુતળી.
જેઠ મારો અશાડીયો મેહુજો,
જેઠાણી ઝબકે વાદળ વીજળી.

દીયર મારો ચાંપલીઆનો છોડજો;
દેરાંણી ચાંપલીઆ કેરી પાંખડી;
નણંદ મારી વાડીમાંની વેલજો;
નણદોઇ તે વાડીમાનો વાંદરો;
પરણ્યો મારો ચતુર સુજાણજો
તાણીને બાંધેરે નવરંગ પાઘડી
એ પાઘડીએ દશ દશ આંટાજો,
આંટેને આંટે મેડકુ મોરો.
ગોરીનો પરણ્યો વહાણ કમાવા જાયજો;
વહાણેથી લાવે ખારેક ટોપરાં;
ટોપરાં ને આપતો ગોરીને કુચા વળે

સાતવાર

આદીત્યે આનંદ સઇયર કહુંછું રે, મારે ગીરધરશું ઘર વાસ વ્રજમાં રહુંછું રે; સોમે પામ્યા સુખ શીવજી કુળીયારે, આ નંદજીનો લાલ સુજને મળીઆરે; આ મંગળે મને હેત હરી શું લાગ્યુરે, આં હૃદય કમળનું બાણ હઇડે વાગ્યું રે: આ બુધ આવ્યો સુખ જોવા જઇએરે, આ જ્ઞાની કરીએ ગુંજ વાહાલાં થઇએરે; આ બ્રહ્સ્પતિ ગુરૂ પરતાપ સુખછે સહુનેરે, આ રાનીધણો આનંદરાખા વહુનેરે; શુકરના સરવી બોલ સહુને ગમતારે, આ લેતાં તાળી હાથ રજની રમતારે; આ શનીસ્વરે સંદેશો હરીને કહાવ્યોરે, આ જોગ બન્યો. છે આજ રમવા આવોરે; આ સાતે વાર જે ગાય નર ને નારીરે, તેનો વૈકુંઠ વાસજ થાય દેવ મોરારીરે.

પંદર તથો.

પડવાની પણ પ્રીત ગતમત ભુલીરે; મારા હરી વીના એક

વાત સરવે સુનીરે બીજે બાળો વેશ રહીશું બાળીરે, આ ઘરમાં કેમ રહેવાય વાગે તાળીરે; ત્રીજે ત્રીભોવન રાય રાજ પધારોરે હરી આવોને આપણે ઘેર હેત વધારોરે. ચોથે ચતુરા નાર ચંચળ ચાલેરે પેલો વડોદરાનો વઈદ દુખડાં ટાળેરે પાંચમના પડદા કરીશું રાખ્યારે, મારે પ્રેમરસ પીવા કાજ હરી રસ ચાખ્યારે. છઠીના લખીયા લેખ તે કેમ ટળશેરે, મારે પેલા ભવની પ્રીત આવી મળશેરે. સાતમના સંતાપ કરીશું અમનેરે, આ શું કહીએ માહારાજ લાજ નહી તમનેરે. આઠમ આછુવ થાય હરી હોય હેલીરે, મારે સોળ ગોપીનો સાથ રમવા ઘેલીરે. નોમે નમેરા નાથ નમેરા ના થઈએરે, આ ગોકુળીયું મેલી મથુરાં ના જઈએરે, દશમે દીન રાત દેહી માહી દાઝેરે, ઘેર નાવલીયો રીશાય તે ઘણું સાલેરે, એકાદશીનાં વ્રત મારે કરવાંરે. શ્રી જમુંનાજીના ધ્યાંન મારે ધરવાંરે, દવાદશીને દહાડે દરશન દેજોરે, મારા સાંમળીઆ ભગવાંન સનમુખ રહેજોરે, [illegible] તો તંન અમારા ટુંટયારે, આ હરી હરી કરતાં [illegible] સુકયારે, ચૌદશે તો ચતુર નાર શું વાહા[illegible] સરખી નાર શું રીસાયારે, પુનમેતો પંદર તીથ [illegible] કહેવેરે, મને સેજલડીએ સુતાં નીદ્રો ના આવેરે,

સુંગાર.

રાગ પુરવી

આલીરી બંસી મોહનકી, બાજેરી,
સુનકેરી સુરતધર, સીયેહી બાજે;
જનકજીકે શ્રીરાધે, નામબંસી બાજેરી. બંસીં૦

તાબિન હોય નએકઇરા મુરઝાન, સપ્તસુર ઓર તીનગ્રામ. બં૦ ૨
આગે બાજીસો ઓર ગોપઈ, અબ કે બજૈયા જાને સુંદર સ્યામ. બં૦ ૩
દયાકો પ્રિતમ સબકે સુખદાયક, બ્રજ જુવતીનમનપુરનકામ. બંસી

રેખતા રાગ ખમાયચી

હરદમ કૃષ્ણ કહે, શ્રી કૃષ્ણ કહેતું જબાં મેરી,
યેહી મતલબ કે ખાતર કરતા, ખુશામત મેં તેરી. હરદમ૦ ટેક
દી ઔર દુધ સક્કર, દેતાહું હરવખ્ત. તુજે;
તોભી હર રોજ હરીનામ, સુનાતી નામુજે. હરદમ૦ ૧
કરે ગુનગાન ગોવિંદકા, તું મુખપરિપે ભલા;
નહિં તોમેં એંચ નિકાલુંગા, ક્યા મુખચામ બલા. હરદમ૦ ૨
ખોઈ જિંદગાની સારી, સોહી ગુન્હા માફ તેરા;
દયા પ્રિતમ ભુલે મત નામ, આખર વખ્ત મેરા. હરદમ૦ ૩

રાગ ઠુમરી

બંસી બાજી સો મેરમનબસ ગઈ રે;
સેજાલેજા બીરજ કે બંગલમેં, બંસીબાજી ટેક
નાજીનાજી સો હિયમેં હાજિયરે, રસલુટયો રસિકબરજંગલેપેં બ
રીઝી ભીઝી દયાપ્રભુ માતનમેં, ઘર આઈ રસીક રેસરંગમેં. બં૦ ૨

પદ.

હરિ તુને પ્રસંનને કયમ થાય; તાહારા મનનું કપટ ન જાય,
તાહારા દિલનો છળ નવ જાય, પ્રભુ તુને પ્રસંનતે કયમ થાય, ટેક
હરિ કિરતન હરિનામ રટણમાં, અતીસે આળસ તાહારે;
કાચાકુટ લવ પર નિંદામાં; આખો દિવસ ન હારે, પ્રભુ. ૧
પ્રભુનુ પુજન કરતી વેળા, કાયા તાહારી કંપે;
ગંજીફો શોકટાં કુટતાં, આઠે પહોર ન જંપે. પ્રભુ તને ૨
પ્રભુનું ચંદન નવ ઘસાય, તુજ શ્રમથી શરીર બગડે,
કુંડી કુતકે મરો મસાલે, ભાવે ભાંગ તું રગડે. હરિતને. ૩

એકાદશી ઓચ્છવનું જાગરણ, અતિ અમરંત લાગે;
બવાઇકે ભુણ્ડિકા નત્ય નારીસંગ, જામિની આખી જાગે,હરિ
બે પૈસાની ગુરૂ સેવાબતાવે, ત્યાં ગણગણનું બોધ;
ઘરની સ્ત્રી સેજ માગે ઘરેણું, ત્યારે હરખ મગનથઇ ડોલે;હરિ
ખોટાં મોતી કાચ કીડીઆં, ભગવત ભુષણ ઘાલે,
સોનું રૂપુ મણિ મુક્તા વિના; સ્ત્રી સુતને ના ચાખે,હરિ તને.
હરિના ભકતને લુખું સુકું, વેઠ વળગી હોય જાણે,
સગાં સંબંધી ઘેર પ્રોહોણા આવે, મીષ્ટાન પીરશે મહાણે,હરિ૭
જગ દેખે ત્યાં જગને બેસે, ખાઇ નાહાય ના ખાવા;
ગળાં કાપે કયમ થાય ગળગળો, એ વૈસ્ણવતાવ્હાવારે હરિ૦૮
આ કરવું આ ના કરવું, એમ સહુને શીક્ષા દેછે;
તેમાંનું તું કાંઇ નથી કરતો, અનુચિત કામ કરેછે,હરિતને ૯
અતરનો ગુણ અન્ય ન લહે, પણ જાણે અંતર જામો;
એતો સાચોના સંગીછે,દાશ દયાના સ્વામી, હરિતને ૧૦

રેખતા

મદનમોહન પ્યારે, તેરે ખુબ મેરાહે;
દિદાર હુઆ જબસે, દયા દિલમે ડેરાહે, મદન૦ ટેક
ઇસ્ક ઝખમકી મારી બાઇ, મેં દિવાની;
કોઇ બેલી નહીં સાહેલી, શોખી દિલકી યે જાની, મદન ૧
ઇસક મયે છાતીપર, આઇ મેરા જીવન;
હુવા અલ્ફ સારા પ્યારા, કછુ લગતાહે નમન, મદન૦ ૨
એક યાદ મિઠી બતિયાં, છતિયાં ફાટ જાતિહે;
કછુ કહે મેં નહિં આતા, નેંનાં ભર ભર આતિહે; મદન ૩
મતલબકે અરજી આલમ, જાન કરે લાતેહે;
દયા પ્રિતમ પે પરવાહી, બલીહાર કહે લાતાહે, મદન ૪

સમાપ્ત.

